

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

11^E. JAARGANG

WOENSDAG 17 MAART 1926

No. 533

INHOUD

HET TOELATEN TOT DISCONTEERING VAN „DUITSCHER” BANKACCEPTEN IN NEDERLAND	Blz. 246	
De krachtproef der Chineesche douane te Kanton door <i>Thos. T. H. Ferguson</i>	247	
De Nederlandsche Katoenindustrie in 1925 II (Slot) door <i>Joan Gelderman</i>	249	
De nieuwe Tariefwet in de praktijk II door <i>J. van der Poel</i>	251	
Nogmaals: De Oppositie tegen het Verdrag met België I door <i>Prof. Ir. J. Nelemans</i>	252	
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:		
Het Rapport der Kolencentraalcommissie I door <i>Prof. Dr. T. E. Gregory</i>	255	
Wijzigingen in de Oostenrijksche Handels- en Belastingpolitiek door <i>Dr. R. Kerschagl</i>	256	
AANTEKENINGEN:		
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederl.-Indië	257	
De Algemeene R.-K. Werkgeversvereniging en het Verdrag met België II (Slot)	258	
MAANDOIJFERS:		
Rijkspostspaarbank	261	
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	261	
Emissies in Februari 1926	261	
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN 262—268		
Geldkoersen.	Bankstaten.	Goederenhandel.
Wisselkoersen.	Effectenbeurzen.	Verkeerswezen.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES.

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. G. M. Verrijn Stuart.*

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*
Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

16 MAART 1926.

In de eerste helft der week werd de geldmarkt langzaam aan iets ruimer en kon particulier disconto van 2¼ pCt. tot 2½ pCt. terugloopen. Daarna werd het aanbod van wissels belangrijk grooter, terwijl tegelijkertijd het aanbod van geld in verband met de medio geringer werd en tevens de verwachting van een groote inschrijving voor schatkistpapier een terughoudenden invloed op geldgevers uitoefende. Het disconto liep daardoor weer op tot 2¼ pCt., terwijl Vrijdag ook wel 2¹³/₁₆ pCt. betaald werd. De prolongatierente was de geheele week omstreeks 2¼ pCt. en sloot op 2½ pCt.

* * *

De Minister van Financiën stelt de inschrijving open op schatkistpapier op Maandag 22 dezer. Aanboden worden 3- en 6-maandsbiljetten en 4 pCt.'s jaarbiljetten tot een totaal bedrag f 40 miljoen.

* * *

De balans van De Nederlandsche Bank geeft weinig verandering van beteekenis te zien. De post binnenslandsche wissels daalde van f 98,2 miljoen tot f 94,6 miljoen. De beleeningen blijken met f 5,1 miljoen te zijn toegenomen. Het renteloos voorschot aan het Rijk vertoont een teruggang van f 6,8 miljoen.

De voorraad gouden munt verminderde met een kleine f 200.000. De post muntmateriaal stelde zich f 300.000 lager dan verleden week. De zilvervoorraad bleef nagenoeg onveranderd. De post papier op het buitenland liep van 191,1 miljoen tot 183,1 miljoen terug, terwijl de diverse rekeningen onder het actief met een kleine f 6 miljoen toenamen.

De biljettencirculatie daalde met f 10,3 miljoen.

De rekening-courantsaldi geven een stijging van f 2,3 miljoen te zien. Het beschikbaar metaalsaldo vermeerderde met f 1,1 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 52.

* * *

De wisselmarkt opende nog flauw. Londen liep terug tot 12.11½ en marken werden voor 59.34 afgedaan. Daarna keerde de stemming, waardoor de koersen van alle goudwissels regelmatig opliepen, zoodat aan het einde der week bijna het geheele verlies der vorige week was ingehaald. Het slot was op de hoogste koersen; Londen 12.13¼ à 12.14, Dollars 2.49⁵/₈ à 2.49¹¹/₁₆. Ook voor Kopenhagen en Oslo³ was de stemming sterk gekeerd. Beide wissels konden ongeveer f 1.— verbeteren. Daarentegen was Buenos-Aires opnieuw flauwer op slechte oogstberichten en berichten van slechten afzet en te grooten aanvöer van importartikelen. Voor 98¼ werd afgedaan. Bijzondere belangstelling bestond voor België. De berichten over verzwaaring van de condities voor de stabilisatieleening in New York vonden een zeer slechte ontvangst en veroorzaakten hernieuwde kapitaalvlucht. Reeds Vrijdag werd te Brussel voor Ponden op de vrije markt meerdere centiemmen hooger betaald dan den afgiftekoers van de Banque Nationale en gisteren ontstond een volslagen paniek toen de afgifte geheel werd stopgezet. De koers liep sprongsgewijze terug, eerst tot 10.80, en laat in den namiddag opnieuw tot 10.—, waarna echter een herstel tot 10.40 intrad.

LONDEN, 15 MAART 1926.

De schaarschte in de geldmarkt bleef ook in de afgelopen week aanhouden, zoodat de schuld aan de Bank van Engeland op Dinsdag l.l. niet geheel afgedaan kon worden en voor een belangrijk deel voor een week vernieuwd moest worden à 5½ pCt. Op de andere dagen verschaftte de markt zich de noodige middelen door korte (April) wissels aan de Bank van Engeland tegen het officieele minimum disconto van 5 pCt. te verkoopen.

De discontomarkt behield eveneens een vaste tendens. Driemaands prima bankaccepten noteeren 4⁷/₁₆. Ten aanzien van de discontonoteeringen valt op te merken, dat korte wissels hooger en 6-maands wissels lager dan 3-maands papier noteeren.

De Parijsche wisselkoers en nu plotseling ook weder de Belgische wisselkoers zijn aan groote schommelingen onderhevig.

Dollars en Guldens zijn wat zwakker op resp. 4.86¹/₁₆ en 12.13¼.

HET TOELATEN TOT DISCONTEERING: VAN „DUITSCHER" BANKACCEPTEN IN NEDERLAND.

Men schrijft ons:

Wanneer hieronder bovengenoemd vraagstuk van een ander standpunt belicht wordt dan zulks in het nummer van 10 Maart j.l. van dit blad is geschied, zal daarbij tevens kunnen worden ingegaan op eenige argumenten, vervat in een artikel van dezelfde afwijzende strekking, dat is verschenen in „De Telegraaf" van 9 en 10 dezer.

Wat mij in beide artikelen opvalt, is de zeer sterke protectionistische geest, die er uit spreekt, het ten eenen male ontbreken van den frisschen wind van den vrijhandel, waaraan ons land toch zooveel te danken heeft, waarop het door ligging en gesteldheid zoozeer is aangewezen. Terwijl het geheele vaderland in rep en roer is, wanneer het betreft bescherming van zekere industrieën door tijdelijke invoerverboden of door verhooging van invoerrechten met enkele procenten, wordt zonder meer als axioma aangenomen, dat de acceptbranche van de Nederlandsche banken beschermd moet worden door een boycot, uitgeoefend door de Nederlandsche Bank tegenover de accepten van in Nederland gevestigde buitenlandsche bankiers of banken. En toch komt het mij voor, dat deze protectie, zooals zij thans inderdaad bestaat, niet kan zijn een als permanent bedoelde uiting van een wél overwogen disconto-politiek der Nederlandsche Bank, doch slechts een begeleidend verschijnsel van den gemakkelijk te begrijpen wensch van dit instituut, om niet overijld het accept discontabel te verklaren van buitenlandsche banken en bankiers in een tijdperk, waarin nieuwe vestigingen van dezulken aan de orde van den dag waren en niet kon worden overzien, in hoeverre zij slechts éphémère conjunctuur-verschijnselen zouden blijken te zijn. Eenige kleinere vestigingen zijn inderdaad niet in staat gebleken om speciale, reeds tot het verleden behorende conjuncturen, te overleven. Nu dit tijdperk van onzekerheid ten einde spoedt, de toestanden in Duitschland zich vrij sterk geconsolideerd hebben en eenige krachtige banken en firma's hier vasten voet hebben gevat, is het duidelijk, dat in den boezem van het Bestuur der Nederlandsche Bank de vraag rijst, of het niet tijd wordt ten aanzien van deze krachtige elementen de afwijzende politiek te wijzigen.

Niet de oorsprong der in Nederland gevestigde banken en firma's moet m.i. het criterium zijn voor de verlening der faciliteit van herdisconto bij de Nederlandsche Bank, doch uitsluitend de vraag of hun signaturen de noodige garanties van credietwaardigheid bieden, waarbij, vooral in die gevallen, waarin het zwaartepunt der kapitaalkracht in het buitenland ligt, met meer dan gewone omzichtigheid moet worden te werk gegaan. Evenals de buitenlanders, die zich in vroegere tijden in Nederland als bankiers vestigden, sedert, ook in ruimeren zin, het burgerrecht hebben verworven, zijn ook de buitenlanders, die zich thans in Nederland hebben gevestigd, Nederlanders van de toekomst. Nu eenmaal de z.g. buitenlandsche firma's en banken in onze handelsregisters zijn ingeschreven en als zelfstandige Naamlooze of Commanditaire Vennootschappen of Firma's, Nederlandsche rechtspersonen zijn geworden, zal het ook aan de Nederlandsche Bank uiterst moeilijk vallen de grens vast te stellen van den overgang van het buitenlandsche tot het specifiek Nederlandsche karakter der betrokkenen.

Ik twijfel er dan ook niet aan, of op den duur zal de al of niet toegankelijkheid der Nederlandsche Bank voor het accept der z.g. Duitse banken in Nederland niet beheerscht kunnen blijven door de nationaliteit der oprichters, doch door de mate van zekerheid, die de signatuur biedt. Dat de Nederlandsche banken een deel van de thans door haar

genoten acceptprovisies dientengevolge zullen moeten derven — en dat lijdt mijns inziens geen twijfel — is een van de drawbacks van het te onzent gehuldigde vrijhandelssysteem, dat intusschen de bankiers niet zwaarder treft dan andere takken van bedrijf, waar het geldt, aan de concurrentie van binnen de landsgrenzen wonende buitenlanders het hoofd te bieden.

Meen ik dus, dat reeds om algemeene principieele redenen het zoogenaamde Duitse bankaccept discontabel behoort te worden verklaard, ook uit zake-lijke overwegingen acht ik zulks voor Nederland gewenscht. Hierbij sta ik op het standpunt, dat een zoo krachtig mogelijke ontwikkeling van de geldmarkt voor Amsterdam van groote beteekenis is. De schrijver in E.-S. B. cursiveert wel is waar: „De geldtransacties volgen op de goederen en niet omgekeerd", doch er zijn anderen, en niet onbevoegden, die meenen, dat de aanwezigheid van financieringsfaciliteiten handel trekt. Het ware dwaas te hopen, dat markten, die krachtens den oorsprong der goederen en volgens oud gebruik te Londen thuis behooren, naar Nederland gelokt zouden kunnen worden, doch er is ongetwijfeld een aantal artikelen, die op den duur via Nederland kunnen worden geleid, wanneer goedkope financieringsfaciliteiten bestaan. Rembourscredieten kunnen in dit opzicht bij uitstek vruchtdragend zijn en er toe bijdragen, dat goederen via Nederlandsche havens gaan en dat ook assurantiepenningen in Nederland worden verdiend. Ik geef toe, dat men zich daarvan geen overdreven voorstellingen moet maken en dat het proces langzaam zal zijn, doch het ware kortzichtig, uit protectie-overwegingen die mogelijkheden onbenut te laten. Nu zijn het m.i. juist de remboursaccepten der Duitse banken waarvan discontabiliteit bij de Nederlandsche Bank kan worden verwacht en onze oostelijke naburen zijn in staat daarvan belangrijke posten via Amsterdam te leiden. Hierbij verlieze men niet uit het oog, dat de Duitse banken over een uitgebreid net van eigen banken en filialen in Zuid-Amerika beschikken, welke op het stellen van guldensaccepten ongetwijfeld eenigen invloed kunnen uitoefenen.

Wil men dus op ontwikkeling van de Nederlandsche geldmarkt aansturen, dan is het geenszins van belang ontbloeit, of men den Duitse banken gelegenheid tot zelf accepteren verleent of niet. Wanneer men straks in Duitschland voor de keuze staat om, bij een gelijk disconto, rembourscredieten te openen in gulden dan wel in ponden, dan zal de keuze op ponden vallen, wanneer aan den Nederlandschen en aan den Engelschen bankier dezelfde commissies moeten worden betaald. Is het Duitse accept echter discontabel en vloeit ook dat deel der acceptprovisies in den zak der geaffilieerde instellingen, dan bestaat het belang aan de Nederlandsche markt de voorkeur te geven. In dit verband zij opgemerkt, dat het gevaar, dat op deze wijze het guldensaccept zal werken als een zuigpomp op de geldmarkt ten bate van het buitenland, mij illusoir voorkomt. Is het bankdisconto effectief, dan heeft de Nederlandsche Bank het in haar hand, door een verhooging het aanbod van wisselmateriaal te reduceeren. Is het bankdisconto niet effectief, dan wordt aan de geldmarkt slechts onttrokken, wat plaatsing zoekt.

De schrijver in E.-S. B. vreest, dat groote posten Duitse gulden-wissels zullen verdwijnen in de portefeilles van buitenlandsche circulatiebanken. Dit is zeer de vraag. Waar dergelijke aankopen van circulatiebanken gewoonlijk beoogen het scheppen van een reutedragende goudreserve, is het kwestieus, of zij daarvoor bij voorkeur wissels zouden kopen, die in hoofdzaak worden gedragen door de kapitaalkracht van Duitse huizen. Aan zuiver Nederlandsch papier zou vermoedelijk ter wille der risicoverdeeling de voorkeur worden gegeven.

Vrees voor onttrekking van call-gelden door bui-

tenlandsche banken ter conversie in bankaccept behoefte niet te bestaan, indien niet een zooveel te lage rente in rekening-courant wordt vergoed, dat omzetting in disconto's, waarmede toch risico van renteverlies bij eventueel benodigd herdisconto verbonden is, niettemin als loonend wordt beschouwd.

Lijnrecht tegenover de opinie van sommigen, dat het Deutsche accept, indien het discontabel wordt verklaard, slechts in zeer geringe bedragen op de Nederlandsche markt zou komen, staat de vrees van anderen voor eene overstroming van de Nederlandsche geldmarkt met zulke accepten. Deze vrees nu acht ik volkomen ongegrond. De leiding der Deutsche firma's en banken is bekwaam genoeg om in te zien, dat slechts zooveel kan worden geaccepteerd, als de discontomarkt bereid is tot de beste koersen te nemen. Concurrerende Nederlandsche bankinstellingen zouden voor een belangrijk deel de nemers moeten zijn, hetgeen wél een garantie biedt voor contrôle op kwantiteit en kwaliteit van het accept, afgezien van mogelijke contingenteering door de Nederlandsche Bank.

Ik ben thans genaderd tot het door den Heer Redelmeier in zijn artikel in „In- en Uitvoer” geconstateerde bestaan van twee problemen: dat der mogelijkheid tot onderbrenging van het discontomateriaal en dat van het scheppen van het remboursmateriaal. De schrijver in „De Telegraaf” zegt hierover eenigszins fatalistisch: „Hier wordt metéén de vicieuze cirkel, waarin wij ons met of zonder Duitsch accept bevinden, duidelijk getrokken”. Ik acht het beeld van den vicieuzen cirkel hier misplaatst. In den „Petit Larousse” staat als definitie: „Raisonnement où l'on donne comme preuve précisément ce qu'il faudrait prouver”. Daarvan is hier geen sprake. Er bestaan hier wel degelijk twee vraagstukken en voor beide is m.i. dezelfde oplossing in dier voege te zoeken, dat van de gelden, die in de Nederlandsche geldmarkt disponibel zijn, een zoo groot mogelijk nut worde getrokken. De discontomarkt mist de stabiliteit, die zoozeer gewenscht is. Dit komt ten deele door het ontbreken van regulerende invloeden, die elders werkzaam zijn. In Engeland toch bestaan talrijke discount-companies en billbrokers, die van den handel in wissels hun speciaal bedrijf maken. Zij steunen daarbij in zeer sterke mate op de call-markt en uiteindelijk op de korte beleeningsfaciliteiten bij de Bank of England. De Nederlandsche Bank verleent voor wissels slechts discontofaciliteiten. Dit brengt met zich, dat op gezette tijden, wanneer onze banken sterk betrokken worden, vaak veel wisselmateriaal wordt aangeboden en de marge tusschen privaatdisconto en bankdisconto snél verdwijnt. Na het verstrijken dezer bepaalde termijnen vloeit het geld weder bij de banken terug en zoekt opnieuw emplooi in de wisselmarkt, waardoor het disconto weder daalt. Door de Nederlandsche Bank kan m.i. in belangrijke mate tot de stabiliteit van de geldmarkt worden bijgedragen, door faciliteiten ter beleening van discontabele bankaccepten voor zeer korten termijn (3—10 dagen) te verstrekken; ten einde aan de tijdelijke ultimo-eischen te voldoen. Deze accommodatie worde dan verleend tot een hoogere rente dan het wissel-disconto. Doch ook het door den schrijver in „De Telegraaf” aangegeven middel: Een binnenlandsche portefeuille der Nederlandsche Bank, gebaseerd op het privaatdisconto en beheerd ter reguleering daarvan, zou alleszins doeltreffend zijn; de Federal Reserve Board in de Vereenigde Staten past dit laatste middel met succes toe. Met een grotere stabiliteit in het privaatdisconto zouden ongetwijfeld de middelen stijgen, die voor belegging in wissels in aanmerking zouden komen, hetgeen weer aan het scheppen van remboursmateriaal ten goede zou komen. Wordt alsdan de eisch van het uitsluitend creëren van strikte rembourswissels in het oog gehouden, dan zal door de toelating van het Deutsche accept ook het

gemiddelde van de kwaliteit van het te onzent verkrijgbare discontomateriaal stijgen. Een verbetering te dien opzichte is ten zeerste gewenscht, want van het thans aanwezige materiaal is een groot gedeelte niet anders dan mobiel gemaakt bedrijfscrediet.

„Als afschrikwekkend voorbeeld van de gevaren, welke Nederland bedreigen door het discontabel verklaren van het Deutsche accept, noemt de schrijver in E.-S. B. het feit, dat de Bank of England in 1914 gedwongen was accepten van vele buitenlandsche banken en bankiers voor eigen rekening te voldoen, om hierdoor een debacle op de geldmarkt te voorkomen.

„Wanneer wij den weekstaat der Bank of England van 22 Juli 1914 vergelijken met dien van 2 September van dat jaar, dan vinden wij een stijging der „Other Securities” van £ 44.600.000.— op £ 148.800.000.—. Dat Deutsche accepten voor deze stijging slechts voor een klein bedrag verantwoordelijk zijn, ligt voor de hand. Trouwens, op het uitbreken van wereldoorlogen kan men zijn zaken bezwaarlijk instellen.

Afgescheiden van de vraag, of het Deutsche accept al dan niet toelaatbaar is, komt het mij voor, dat hier te lande niets moet worden verzuimd, dat zou kunnen strekken tot een blijvende verruiming van de geldmarkt en een verbetering der organisatie daarvan. In dit verband komt het mij voor, dat de schrijver in E.-S. B. zich te zeer op een passief standpunt stelt. Eenigszins schamper laat hij zich uit over de kleinheid der Nederlandsche discontomarkt en ziet ook blijkbaar niet de minste reden om krachtige pogingen in het werk te stellen, die te verruimen. Hij verwijst veel meer naar de machtige positie van Londen te dien aanzien en acht die onaanvechtbaar. Dit moge op zichzelf juist zijn, doch is het niet, ook met het oog op den krachtigen groei onzer Koloniën, geboden om te trachten van de omstandigheden, die voor een ontwikkeling van de Nederlandsche geldmarkt gunstig zijn, zooveel mogelijk profijt te trekken? En die omstandigheden zijn gunstig. Het Nederlandsche privaatdisconto is 1½ pCt. beneden het Engelsche en ca. 1 pCt. beneden het Amerikaansche, verschillen, die voldoende zijn om de aandacht van buitenlandsche handelaren te trekken. Men stelle dus alles in het werk om de Nederlandsche geldmarkt te perfectionneeren en sta daarbij niet op het enge standpunt der protectie.

12 Maart 1926.

DE KRACHTPROEF DER CHINEESCHE DOUANE TE KANTON.

Het zal vermoedelijk door weinigen hier te lande bescht worden, welk een hoogst belangrijke dag 22 Februari jl. geweest is in de geschiedenis van de buitenlandsche handelsrelaties met China, — de dag namelijk, waarop de Commissaris der Chinesche douane-administratie te Kanton eenvoudig de havens van Kanton en Whampoa sloot voor alle handel over zee, d.w.z. voor het lossen en laden, in- en uitklaren van stoomschepen en andere bodems welke ressorteeren onder den dienst der „maritime Customs”. Dit betekende een vrijwel algeheel stopzetten van den handel van de stad Kanton tot het punt van uithoering der stad, indien de rijstladingen niet waren doorgelaten. Deze zeer eigenaardige „lock-out” werd ondernomen, niet slechts als protest tegen, doch ook als effectief dwangmiddel ter directe bestrijding van de weergalooze onbeschaamdheid der „pickets” of posten, welke sinds Juni 1925 den boycot van Kanton tegen Hongkong en alles wat daarmee in verband staat, hebben „uitgevoerd” op een wijze die al onze begrippen te buiten gaat. Ten einde deze zaak in haar verloop en belangrijkheid eenigszins bevattelijk te maken, moet ik aanvangen met eenige toelichtingen van meer algemeene strekking.

Bij al de politieke verworping en chaos in China

is er — gezien vanuit het standpunt van buitenland-schen handel — slechts één ding dat werkelijk meetelt, en dat is, of de dienst der douane onder het beheer van buitenlanders (dien wij hierna ter vereenvoudiging zullen aanduiden met zijn Engelschen naam: Customs) al of niet ongestoord functionneert. Zonder de Customs is de buitenlandsche handel zoo goed als niet denkbaar; althans zoolang de toestanden niet zeer aanmerkelijk ten goede mochten zijn veranderd. Daarentegen kan het land gebukt gaan onder wanbeheer en burgeroorlogen zooals het jaar 1925 wel in hoogen graad te aanschouwen heeft gegeven en toch, bij al het rampzalige van dien, gansch normale, ja zelfs meer dan normale, cijfers vertoonen in opbrengst en statistiek onder den aegis der Customs. Ook hiervan geeft het pas afgelopen jaar een treffend bewijs. Immers, met Shanghai, Hankow, Swatow en Canton, — havens die in 1924 te zamen 55½ pCt. van de totale opbrengst der in- en uitvoerrechten geleverd hadden — gedurende zeven maanden van het jaar diep geschokt door stakingen, boycotts, woelingen en onzekerheden van allerlei aard, bedroeg de totale douane-opbrengst over het geheele jaar 1925, met Haikuan Taels 69.865.000, ¹⁾ toch nog Taels 270.000 meer dan het vorige jaar, dat op zichzelf reeds een recordjaar was! Hoe dit paradox te verklaren is, zal moeten blijken wanneer de volledige verslagen en statistieken over het afgelopen jaar gepubliceerd zijn. Schrijvende over de ongeëvenaard groote douane-opbrengst in 1924, trots overstromingen, hongersnood, allerlei wantoestanden en een burgeroorlog, heb ik indertijd (in „E.-S. B.” van 21 Januari 1925) eenige verklaringen aan de hand gedaan. Doch dat jaar had nog niet gekend de agitatie, boycotts en intimidatie *direct tegen den buitenlandschen handel gericht*. Dat zelfs zulke factoren nog zoo betrekkelijk weinig invloed ten kwade hebben gehad, bewijst wel, welke wonderbaarlijke vitaliteit de buitenlandsche handel van China kenmerkt onder de stabiliseerenden invloed van de Customs. Het schijnt dat China, als één geheel beschouwd, een groote overmaat van capaciteit voor in- en uitvoer bezit, waardoor een tijdelijke tegenslag op enkele plaatsen terstond wordt gecompenseerd door meerdere ontwikkeling op andere plaatsen. Zoo valt het op, dat wat Shanghai in 1925 verloor, nl. 1½ miljoen taels aan rechten, in precies gelijke mate Tientsin ten goede kwam. Doch waarschijnlijk is deze overeenkomst slechts toevallig en heeft Tientsin niets meer gedaan dan zijn aandeel leveren voor de stijgende lijn, die in de laatste vier jaren, tot December 1924, gemiddeld vijf miljoen taels vooruitgang per jaar had aangegeven. De achteruitgang van Shanghai en andere plaatsen in het laatste jaar was dus blijkbaar niet groot genoeg geweest om die stijging te niet te doen. Men kan zich echter voorstellen wat de vooruitgang zou zijn geweest in meer normale, om niet te spreken van werkelijk gunstige omstandigheden, vromer hope!

Deze Customs-administratie, die in zulke tijden op zulke resultaten kon bogen, is zeker wel de hartader van alle buitenlandsche relaties met China te noemen. Niet alleen dat hare revenuën de belangrijkste leeningen van China waarborgen en aldus een afzonderlijk crediet voor het land intact houden, waar buiten niets dan schromelijk financieel wanbeheer en een hopeloos bankroet heerscht, doch ook is zij de eenige instelling, die een geregelden buitenlandschen handel met China überhaupt nog mogelijk maakt. Zonder haar goed bezonken, vrijwel onveranderlijke reglementeering, haar vaste tarieven, haar strikte onpartijdigheid jegens alle naties en individuen en breed opgevatte politiek tot steun van handel, industrie, navigatie, ja zelfs in zekeren zin van de binnenlandsche welvaart, is een voortbestaan van China's buitenlandschen handel onder aannemelijke condities — laat staan op den grondslag van de „open door” —

¹⁾ Tegen een gemiddelden koers voor het jaar, ongeveer 146¼ miljoen gulden.

niet denkbaar. Dit nader toe te lichten, zou te ver buiten het bestek van ons onderwerp voeren. Genoeg als hiermede een besef is verwekt van de uiterste belangrijkheid van den Customsdienst in China, waarvan het kalme, bijna ongemerkte voortbestaan elke binnenlandsche verwikkeling of partijbeweging in betekenissen verre achter zich laat.

Nu is het een eigenaardigheid van de Customs-administratie, die zich in den loop der laatste jaren steeds meer heeft geaccentueerd, dat zij als één geheel door China blijft fungeeren, — ook in die streken, welke zich van Peking onafhankelijk hebben verklaard en in werkelijkheid ook een geheel onafhankelijk politiek bestaan voeren. In alle verdragshavens van het oude keizerrijk, dus ook in de havens van het thans absoluut onafhankelijke Kwangtoeng, zooals Kanton, Swatow, e.a., en in het feitelijk onafhankelijke Manchurije (Dairen, Antung, Newchwang, enz.) worden de door de Customs geïnde gelden in de eerste plaats ter beschikking gesteld van de curatorbanken der leeningen, en daarna het saldo *in zijn geheel* afgedragen aan de regeering te Peking. Toen voor twee jaren Soen Yat-sen zijn aandeel in het saldo van de in zijn eigen gebied geïnde gelden opeischte, werd hem op zeer duidelijke wijze door middel van een vlootdemonstratie het „hands off!” toegeroepen. Sindsdien is de integriteit der Customs door het geheele land — op enkele onbeduidende punten na — geëerbiedigd gebleven en werd die dienst hoe langer hoe meer het groote anker, waarmede het schip van het hemelsche rijk nog wordt vastgehouden aan een grond van solvency en diplomatieke eenheid. Het kan hier terloops opgemerkt worden dat een dergelijke functie, doch in mindere en ietwat dubieuze mate, ook wordt vervuld door de zout-administratie en den postdienst. De spoorwegen daarentegen — ook een rijksdienst — leveren een treurig voorbeeld op van de verwording van een zooveel belovende instelling, die in handen van plaatselijke fracties en machten geraakt is.

Op den 22 Februari nu werd deze Customs-dienst onderworpen aan een zeer critieke proef, en wel in hoeverre zijn macht en functies, uitgeoefend onder gezag van een ter plaatse totaal gedésavoueerde centrale regeering, konden worden aangewend als een daadwerkelijke militante factor (waar anders de Customs steeds uiterst voorzichtig en neutraal te werk ging) om weerstand te bieden aan een lokale actie, die met volle instemming der *de facto* plaatselijke autoriteiten werd gevoerd. Naar mijn bescheiden meening was de proef, waarvan een mogelijke mislukking de meest ernstige gevolgen over geheel China met zich zou hebben gesleept, een zeer gevaarlijke, en ware het wellicht veiliger geweest om den buitenlandschen sterken arm, wiens hulp ongetwijfeld moet zijn toegezegd om de vrijwel ongewapende Customs te steunen, ingeval haar verbod openlijk ware verkracht, aan te wenden in een meer onmiddellijk verband en Kanton zodoende te brengen tot naleving der verdragen die zij reeds sinds maanden aan het vertrappen was. Doch zoo'n directe actie zou alleen van Engeland uit kunnen gaan, terwijl de bescherming van de Customs een internationale zaak zou zijn geweest. Vandaar vermoedelijk de gevolgde politiek. Wij vernamen immers, dat alle ter plaatse aanwezige Consuls de actie van de Customs steunden en dus eventueel hun hulp moeten hebben toegezegd. De toestand was dan ook onhoudbaar, hetgeen blijkt uit het volgende.

Zooals bekend is, greep Kanton de Shanghai-rellies van 30 Mei 1925 aan als een gelegenheid om een eigen actie op touw te zetten. Vandaar het Shameen-incident waarbij vele dooden vielen, gevolgd door een uiterst heftige actie tegen de vreemdelingen. Het bleek echter spoedig dat Kanton, onder den invloed van zijn „roode” regeering, een geheel andere politiek voerde dan de rest van China. Binnenkort was de beweging uitsluitend tegen de Engelschen gericht en werd een soort boycot-oorlog verklaard tegen

Hongkong. Deze werd, zoowel te Swatow als te Kanton, met groote hardnekkigheid uitgevoerd door middel van posten te land en te water, die alle passagiersverkeer en transport van goederen van en naar Hongkong door intimidatie en geweld beletten en overigens alle schepen onder Britsche vlag beletten om in de twee genoemde havens eenig verkeer met den wal te hebben. Hoe zoo'n toestand mogelijk is, kan haast niet beseft worden door iemand, die niet van nabij kennis heeft gemaakt met de ongelooflijke vreesachtigheid, waarmede een Chineesche koopman zich laat intimideeren door alles wat brutaal en dreigend tegen hem optreedt. In 1919 te Foochow (het was in het allereerste stadium van de nieuw ontdekte „studenten“-capaciteiten voor directe politieke actie) heb ik persoonlijk bijgewoond, hoe een kleine bende schooljongens den eenen winkel na den anderen binnendrong en alles wat zij decreteerden van Japanschen oorsprong te zijn op straat wierp om later een vuurtje van te stookken! Niemand die er aan scheen te denken dat zoiets belet kon worden, allerminst de eigenaars der goederen.

De thans bedoelde actie te Kanton en Swatow was natuurlijk van ernstiger aard, doch — afgezien van de houding der autoriteiten — is het zeker, dat met behoorlijken tegenstand van de zijde der gedupeerden, zooals in elk ander land vanzelf ontstaan zou zijn, de zaak een gansch andere wending zou hebben verkregen. Ik bedoel hier de *Chineesche* gedupeerden, die zooveel meer recht en vrijheid van handelen hadden dan de buitenlandsche, van die elke handeling misverstaan en verguisd zou worden. Bij al zulke ongeregelde zaken zijn er voor elken buitenlandschen lijder wellicht duizend Chineesche. Of jong China dit beseft?

L'appetit vient en mangeant. De posten bemerkten spoedig (als zij het niet reeds lang wisten!) dat hun baantje uiterst lucratief was. Beginnende met flinke heffingen als „aflaat“, boeten voor „overtredingen“, groote omkoopsommen voor elken passagier, die voor zaken de reis van of naar Hongkong moest ondernemen, enz. kwamen zij spoedig tot fabelachtige heffingen op de schepen zelf, voor het privilege om te mogen laden of lossen, het inbeslagnemen van geheele lichters vol goederen, enz. Dat was een kolfje naar hun hand. Geen wonder dat verschillende vredelievende toenaderingen van de zijde van Hongkong op niets uitliepen; de zaak rendeerte te goed. Gezag simuleeren, waar gezag synoniem is met belastingen opleggen en innen, is een veelvuldig voorkomende sport in China. Ik heb in mijn ambtelijk leven daar meer dan een kleinen „Hauptmann von Köpenick“ moeten laten oppakken en aan de autoriteiten uitleveren. Van de „squeeze“ van den „Yamen runner“) tot brutale afpersing door wie zich als een Yamen runner, of hooger, kan voordoen, is slechts één stap. Men kon het hen haast niet kwalijk nemen en leverde de schavuiten met een soort meewaren over voor hun straf, die in die dagen (toen de autoriteiten nog een soort verantwoordelijkheidsbesef hadden) lang niet malsch was, althans indien de familieleden niet flink opdokken konden. Men bedenke nu, wat een gulden eeuw voor die heeren was angebroken te Kanton en Swatow, waar zij zich, met volle permissie van hun „roode“ autoriteiten, mochten vormen tot gevormde vrijbuiters en in vlugge motorbootjes jagen naar hartelust op alles (en dat was niet weinig) wat buit kon opleveren voor hen en hun beschermers. Zoo zien wij de toestanden in het Kanton-district onbepaald voortduren, nog lang nadat in centraal en Noordelijk China de gewone toestanden weer vrijwel zijn teruggekeerd. Het bedrijf was te loonend om voetstoots weer op te geven.

Doch de pickets gingen iets te ver. Blijkens de berichten uit China werd het zoo erg, dat er feitelijk

1) De bedienden, commiezen, enz. in dienst der officieele instellingen.

een nieuwe „douane“ ontstond naast de Customs en met voorbijzien van deze, die vergunningen verleende of weigerde, heffingen inde, decreten uitvaardigde, kortom, alle functies ervan uitoefende tot en met het verbeurd verklaren van goederen, liefst met heele scheepsladingen tegelijk.

Dit werd eindelijk zelfs voor de geduldige, voorzichtige Customs wat te sterk en zij nam een stap zooals zij nog nooit in haar bestaan had genomen: zij sloeg niet alleen de deur hard toe om te toonen dat zij boos was, doch deed er het slot op ook! Het spreekt van zelf dat Kolonel Hayley Bell, de Commissioneer of Customs te Kanton, zelfs verzeerde van de instemming van alle buitenlandsche Consuls ter plaatse, deze stap niet genomen kan hebben zonder instructies van zijn chef, Sir Francis Aglen te Peking, en dat laatstgenoemde er ook het betrokken Chineesche departement bij gekend moet hebben. De stap is er dus feitelijk een van de zijde van de Chineesche regeering te Peking en toont dat de dunne draden van buitenlandsch weefsel welke hen verbinden met diverse punten tot in de meest onafhankelijke provincies toe, met competente hulp nog kunnen gebruikt worden als teugels en niet slechts behoeven te dienen voor het inhalen van geld.

Volgens de laatste berichten schijnt de proef, voor zooverre betreft het officieel-technisch aanzien, geslaagd te zijn en kon de ban weer opgeheven worden, doch daarmede waren de pickets nog niet van de baan. Vermoedelijk zullen zij zich nu weer meer in het bijzonder met hun eigen geduenooten gaan bemoeien. Intusschen is dit weer een voorproef, onder zoovele andere, geweest, van wat deze „most distressful country“ te wachten staat, wanneer Jong China eindelijk geheel het zinnen krijgt en door complete autonomie op allerlei gebied en de eliminatie van alle buitenlandsche „imperialistische exploitatie“, niets de vrije ontplooiing van de talenten zijner bewoners langer in den weg zal staan.

THOS. T. H. FERGUSON.

Ginneken, 28 Februari 1926.

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1925.

II (Slot).

De invoer van katoenen goederen in ons land, waarvan hieronder een overzicht volgt, varieert niet veel, ook niet in de tweede helft van 1925 na de verhooging van het invoerrecht van 5 pCt. op 8 pCt.

	KG.	ter waarde van
Ongebleekt, voor drukkerij		
en ververij.....	801.000	f 2.950.000
Andere ongebl. manufact.	2.535.000	„ 8.712.000
Gebleekte manufacturen..	386.000	„ 1.931.000
Geveride „ ..	2.586.000	„ 13.640.000
Bedrukte „ ..	654.000	„ 3.515.000
Bont geweven „ ..	221.000	„ 806.000
Totaal	7.183.000	f 31.554.000
tegen in 1924..	6.941.000	„ 31.537.000
en in 1923..	5.333.000	„ 22.779.000

waarvan uit de volgende landen:

Engeland.....	5.136.000 KG. tegen	4.115.000 in 1924
België	808.000 „ „	1.206.000 „ „
Duitsland	597.000 „ „	802.000 „ „
Frankrijk	232.000 „ „	376.000 „ „

Als men ziet, dat deze invoer hoofdzakelijk uit Engeland afkomstig is en er omgekeerd uit Nederland weer vrij veel katoenen manufacturen naar Engeland worden uitgevoerd, zou men daaruit wel kunnen concludeeren, dat Engeland ons de artikelen zendt, die daar beter en goedkooper vervaardigd kunnen worden, terwijl van hier naar Engeland weer andere goederen worden uitgevoerd, waarvan hier de fabriekvoorwaarden gunstiger zijn.

Hoewel een verhooging van een invoerrecht natuurlijk den invoer belemmert, is het niet steeds het eenige middel om de binnenlandsche industrie te stimuleeren en zullen er nog steeds vele artikelen overblijven, die door het buitenland moeten worden gemaakt.

Een voorbeeld hiervan leveren de Vereenigde Staten; waar niettegenstaande de sterk verhoogde invoer-rechten nog steeds vele artikelen, ook manufacturen, uit Europa moeten worden ingevoerd, terwijl daarentegen de Amerikaansche fabrieken door dergelijke hoge prijzen in het binnenland zijn verward, dat hun uitvoercapaciteit steeds vermindert.

De totaal uitvoer van katoenen manufacturen is zeker niet onbevredigend. Deze bedroeg n.l. in
1925..... 26.696.000 KG. ter waarde van f 106.080.000
1924..... 19.768.000 " " " " " 75.271.000
1923..... 23.714.000 " " " " " 82.325.000
1922..... 21.230.000 " " " " " 74.621.000

en, als men het jaar 1924 buiten beschouwing laat, blijkt wel, dat deze uitvoer geleidelijk toeneemt. Bovendien neemt de uitvoer naar Nederlandsch-Indië relatief af en bedraagt hij over 1925 slechts 58 pCt. van de totaal-uitvoeren tegen 64 pCt. in 1923 en 68 pCt. in 1922. Dit is zeker een verblijdend teeken in verband met de steeds sterkere toename van den invoer van Japansche manufacturen in onze koloniën. De volledige cijfers voor 1925 zijn nog niet bekend, doch over de eerste 11 maanden werd aan Japansche katoentjes daar voor f 35,9 miljoen ingevoerd op een totaal invoer van f 144,2 miljoen en indien deze invoer in de eerstvolgende jaren relatief nog grooter zou worden, zal de Nederlandsche katoenindustrie zich zeker nog meer dan tot nu toe op andere markten moeten toelagen.

De bovenvermelde totaal-uitvoer van katoenen manufacturen over 1925 was als volgt verdeeld:

	KG.	ter waarde van
Ongebleekte manufacturen	2.374.000	f 5.190.000
Gebleeke	14.507.000	" 56.108.000
Geverfde	3.238.000	" 12.635.000
Bedrukte	1.690.000	" 11.451.000
Bont gewezen	4.887.000	" 20.696.000
Totaal	26.696.000	f 106.080.000
tegen in 1924....	19.768.000	" 75.271.000

terwijl bovendien nog aan katoenen dekens werd uitgevoerd:
in 1925.... 7.209.000 KG. ter waarde van f 10.922.000
" 1924.... 5.376.000 " " " " " 7.721.000

Verder zijn er nog verschillende producten der Nederlandsche katoenindustrie, die in de statistiek niet als manufacturen vermeld worden en toch voor den uitvoer van belang zijn. Als zoodanig mogen o.a. genoemd worden:

Tafel- en servetgoed, beddelakens en sloopen, zowel van linnen, halflinnen als katoen, die toch hoofdzakelijk uit katoen bestaan, waarvan in 1925 totaal 348.000 KG. ter waarde van f 1.254.000 werd uitgevoerd tegen 255.000 KG. ter waarde van f 951.000 in 1924.

Gebreide en Tricotgoederen, waarvan de uitvoer bedroeg in:

1925.. 872.000 KG. ter waarde van f 3.169.000
1924.. 960.000 " " " " " 3.571.000

Katoenen band en veters, waarvan werden uitgevoerd:

1925.. 240.000 KG. ter waarde van f 885.000
1924.. 252.000 " " " " " 901.000

De uitvoer van katoenen stukgoederen heeft, wat de landen van bestemming betreft, bedragen:

Europa.	KG.	ter waarde van
Groot-Brittannië	1.682.000	f 6.931.000
Europeesch Turkije	586.000	" 1.537.000
Denemarken en IJsland	504.000	" 1.433.000
Noorwegen	382.000	" 1.278.000
Griekenland	128.000	" 506.000
Roemenië	109.000	" 243.000
Duitschland	97.000	" 302.000
België	74.000	" 442.000
Europeesch Rusland	69.000	" 328.000
Bulgarije	61.000	" 227.000
Frankrijk	43.000	" 130.000
Zweden	32.000	" 100.000
Joego-Slavië	15.000	" 30.000
Zwitserland	7.000	" 32.000

Azië.

Nederlandsch-Indië 15.980.000 f 61.992.000

	KG.	ter waarde van
Engelsch-Indië	1.303.000	f 5.483.000
Ceylon	465.000	" 2.011.000
Malakka	387.000	" 1.811.000
China	351.000	" 1.066.000
Siam	214.000	" 944.000
Hongkong	43.000	" 147.000
<i>Afrika.</i>		
Britsche Bez. O.-Afrika	914.000	f 4.088.000
Fransch W.-Afrika	613.000	" 2.875.000
Britsch W.-Afrika	479.000	" 4.218.000
Unie Z.-Afrika	259.000	" 900.000
Egypte	254.000	" 815.000
Port. O.-Afrika	118.000	" 557.000
Liberia	10.000	" 41.000
<i>Amerika.</i>		
Argentinië	801.000	f 2.860.000
Chili	74.000	" 242.000
Vereenigde Staten	58.000	" 257.000
Suriname	56.000	" 188.000
Uruguay	15.000	" 53.000
<i>Australië.</i>		
Gemeenebest	33.000	f 126.000

Behalve een kleine relatieve vermindering van den uitvoer naar Ned.-Indië geeft deze statistiek geen groote verschillen bij de vorige jaren te zien. Dit is ook zeer wel te begrijpen als men weet, dat zaken in katoenen manufacturen niet zoo eenvoudig zijn.

Elke markt heeft speciale eischen wat kwaliteit, kleuren en finish betreft, terwijl de koopers dikwijls zeer conservatief zijn en bij een gering prijsverschil dikwijls het oude, bekende fabriekaart prefereeren boven een artikel van een hun nog onbekenden fabrikant. Het opbouwen van een dergelijken afzet duurt dikwijls vele jaren en het blijkt ook wel, wat de verdeling van den uitvoer over de verschillende markten betreft, dat deze van jaar tot jaar vrij constant blijft, al zijn daarin bij vergelijking over meerdere jaren wel eens groote verschillen waar te nemen. Als zoodanig kan b.v. gewezen worden op den afzet naar het wereld-deel Afrika, die over

	KG.	ter waarde van
1925 bedroeg	2.647.000	f 13.494.000
in 1924	1.889.000	" 9.553.000
" 1923	1.704.000	" 8.427.000
" 1922	1.027.000	" 5.378.000

Dit is dus zeker wel een groote toeneming sedert 1922 en het is niet onmogelijk, dat ook in de komende jaren deze uitvoer verder zal toenemen.

Afrika is een werelddeel, dat niet alleen in Oost-Afrika, doch ook in den Congo en de W.-Afrikaansche koloniën, sterk vooruitgaat door de steeds meer intensieve exploitatie, zoowel van landbouwproducten als katoen, grondnoten e.d. als ook van de minerale rijkdommen. Hier zijn zeker nog groote mogelijkheden wat den afzet van Europeesche fabrieksartikelen betreft, terwijl bovendien in den Congo en de verschillende mandaatlanden geen preferentiele rechten den invoer belemmeren en er voor een eigen industrie, zooals die zich in verschillende Aziatische landen zoo sterk ontwikkeld heeft, voorloopig nog weinig kans schijnt te bestaan. Dat deze Afrikaansche markten reeds thans zeer groote hoeveelheden katoenen manufacturen kunnen gebruiken, blijkt wel uit de uitvoeren van Lancashire, die over 1925 de volgende cijfers aanwijken:

Egypte	£ 7.552.852
Marokko	" 1.581.314
West-Afrika	" 9.008.351
Oost-Afrika	" 1.221.527
Zuid-Afrika	" 2.963.665
	£ 22.327.709

Tegen deze circa f 268 miljoen uit Engeland be draagt de uit Nederland ingevoerde hoeveelheid slechts plus minus 5 pCt. en men zou daaruit kunnen concludeeren, dat er nog wel kans bestaat om voor de Twentsche manufacturen geleidelijk een grooter gedeelte van dezen afzet te bemachtigen. Dit zou zeker zeer wenschelijk zijn, daar het toch voor elke industrie een groot voordeel is, als haar afzetgebied zich over

vele, van elkaar economisch onafhankelijke markten in verschillende werelddeelen kan uitstrekken.

In vorige jaaroverzichten is op de ontwikkeling der katoenindustrie in Azië reeds meermalen gewezen. De heer J. A. Todd uit Liverpool heeft onlangs nog eenige tabellen gepubliceerd over het katoenverbruik in de verschillende streken en komt dan tot de volgende zeer merkwaardige cijfers (in duizenden balen):

	1912/3	1924/5
Engeland	4.274 of 19 %	3.235 of 14 %
Vasteland	7.914 „ 34 „	6.521 „ 27 „
Vereen. Staten ..	5.719 „ 25 „	6.792 „ 28 „
Azië	3.765 „ 17 „	6.238 „ 26 „
Andere landen	956 „ 5 „	1.047 „ 5 „
Totaal ..	22.628 of 100 %	23.833 of 100 %

Als men dan in aanmerking neemt, dat volgens de cijfers van de Intern. Fed. of Master Cotton Spinner and Manufact. Associations het totaal aantal spindels in de katoenspinnerijen op 31 Juli 1925 161.363.000 bedroeg, waarvan in:

Engeland	57.116.000 of 35 %
Vasteland	44.008.000 „ 28 „
Vereen. Staten ..	37.937.000 „ 24 „
Azië	17.142.000 „ 10 „
Andere landen ...	5.160.000 „ 3 „
Totaal	161.363 000 of 100 %

dan ziet men wel, hoeveel grooter de productie per spindel in de Aziatische landen is. Dit komt gedeeltelijk door de grovere goederen, die daar vervaardigd worden, doch ook door de veel meer intensieve productie (in Japan b.v. twee ploegen à 10 uur), terwijl in Engeland b.v. gedurende 1925 de meeste spinnerijen slechts 35 à 39 uur per week hebben gewerkt. Wel hebben de fabrieken in Engeland, die fijnere goederen uit Egyptische en gemercenterde garens vervaardigen, over het algemeen langer kunnen werken, doch de afzet dezer meer speciale artikelen is steeds betrekkelijk gering en zeker niet groot genoeg om daarin voor alle arbeiders werk te vinden. Het is duidelijk, dat bij een dergelijk verschil in arbeidsuren de concurrentie met deze Aziatische landen steeds moeilijker wordt, vooral in de meer eenvoudige goederen, waarvan ten slotte de afzet het grootst is en die daar hoofdzakelijk vervaardigd worden. Dit blijkt b.v. ook reeds uit den steeds toenemenden uitvoer van katoenen manufacturen uit Japan, die volgens de zeer uitvoerige statistieken, zooals die door de Japan Cotton Spinners Association te Osaka worden gepubliceerd, hebben bedragen over

1924....	Yen 326	millioen, tegen
in 1914....	„ 48	„ „ en
„ 1903....	„ 6,8	„ „

Wel zijn de loonen der arbeiders in de Japansche fabrieken ook in dezelfde jaren zeer sterk verhoogd en volgens deze zelfde statistieken bedroegen deze loonen, resp. voor mannelijke en vrouwelijke arbeiders per dag van vroeger 11 en thans 10 uur:

in 1903....	0.326 en 0.206 Yen
„ 1914....	0.491 „ 0.319 „
„ 1924....	1.524 „ 1.206 „

Al zijn deze loonen dus wel heel veel lager dan de Europeesche loonen, de verhoging is daar toch sterker dan hier, hoewel rekening gehouden moet worden met het feit, dat de arbeidsprestatie van de Japansche fabrieksarbeiders geleidelijk ook zeer is verbeterd en het aantal arbeiders per 1000 spindels, dat in 1903 nog 57 bedroeg, in 1924 tot 37 is gedaald. Deze steeds toenemende industrialisering van verschillende Aziatische landen zal voor de Europeesche export-industrie ook in de komende jaren nog groote moeilijkheden brengen en waar men ook in ons land door de sterke toeneming der bevolking toch hoe langer hoe meer op export der fabrieksproducten wordt aangewezen, is het zeker te hopen, dat de bestaansmogelijkheden der verschillende industrieën in ons vaderland niet verder worden belemmerd en niet, alleen de wetgever, doch ook de leiders van werk-

gevers en werknemers het groote algemeene belang van een geleidelijke en vreedzame ontwikkeling dezer industrie zullen inzien.

J. G.

DE NIEUWE TARIEFWET IN DE PRAKTIJK.

II.

De „lijst” van art. 43. Toepassing der wet in verband hiermede en rechts-geldigheid der lijst.

De lasten verbonden aan de andere en vollediger invulling der aangiftebiljetten als voorbijgaand beschouwende, moge ik thans, in aansluiting aan hetgeen ik hiervoor zei over het „voorkomen van geschillen”, de vraag onder oogen zien, of deze technische herziening een gemakkelijker hanteerbare wet heeft gebracht.

Sinds ik mijne beschouwingen over het ontwerp gaf, heeft de technische „verbetering” nog een vervolmaking ondergaan. Ten gevolge van uit de Kamer naar voren gebrachte wenschen, heeft de Minister — dankbaar voor de hem en der schatkist onverwacht toegekomen hulp, doch de aldus te ontstane „vlek in de wet” betreurende, — erin toegestemd, dat verschillende artikelen, welke tot nu toe met een recht van 5 pCt. waren belast, op deze wijze belast zouden blijven. Verschillende industrieën betoogden, dat zij de concurrentie door het verlies van 5 pCt. voorsprong op den buitenlander niet zouden kunnen volhouden. Voor zoover zij aan dien wensch uiting gaven en de motieven gegrond en voldoende schenen, zou nu heteemaal onder de Wet van 1862 op het artikel klevend invoerrecht worden behouden. Toen daartoe was besloten, heeft men zeer terecht overwogen, dat — wilde er nog van eenige technische verbetering, van vermijden van geschillen e.d. sprake zijn — men niet kon volstaan met in art. 43 eenvoudig te bepalen, dat de artikelen, welke tot nu toe met 5 pCt. belast waren, dit ook in de toekomst zouden blijven. Immers had men dit gedaan, dan zouden Handel en ambtenaren voortaan twee wetten hebben te kennen, de oude — die immers tot zooveel geschillen en ongewenschte toepassingen aanleiding gaf — en daarenboven de ingewikkelde nieuwe wet! Men aanvaardde dus het eenige middel om dit te voorkomen; ook in dit K.B. mocht van rangschikking naar aard of bestemming, in principe althans, geen sprake zijn; ook daar moesten de artikelen met name worden genoemd. Toch baarde de samenstelling nog groote moeilijkheden en in tegenstelling met de fantasie der pers, die in de verlate invoering der wet politieke manoeuvres zocht, moet die wel daaraan worden toegeschreven, dat eerst de ontwerpers groote moeite hadden met het samenstellen der lijst en daarna de nieuwe ingestelde Tariefcommissie, welker leden voor het grootste gedeelte onervaren waren in zulk werk, reeds aanstonds was geplaatst voor een moeilijke en tijdroovende taak. De lijst kwam ten slotte gereed en al is het waarschijnlijk niet mogelijk geweest, die op betere wijze in te richten, de techniek der wetgeving is door de toevoeging van dit K.B. zeer zeker niet verfraaid¹⁾.

Wie een blik werpt in deze lijst, vindt haar op het eerste gezicht onleesbaar, en zelfs hij, die daarmede vrij geregeld in aanraking komt, zal groote oplettendheid moeten betrachten om niet te verdolen. Men zie b.v. den meest uitvoerigen post, Metaalwaren, onderverdeeld in A en B, wederom onderverdeeld resp. in I tot IV en I tot XI. Sub. III dezer laatste onderverdeling wederom gesplitst in A en B, waarvan B onderverdeeld in 1 en 2, en 2 nogmaals onderverdeeld in a tot c. Op rubriek B XI vindt men een uitzondering onderverdeeld in 1 tot 46, waarvan punt 46 onderverdeeld in a tot l. Op die uitzonderingen zijn in de redactie zelve soms uitzonderingen, zie b.v. sub. 41 en 46 e. Inderdaad wetgevingskunst wordt op die wijze niet ten toon gespreid.

¹⁾ Vgl. Boekbeoordeling Ec.-Stat. Ber. blz. 500.

Taxes ought to be clear and certain.

Oorzaken van geschillen trachtte men weg te nemen door, aan elkander verwante artikelen op dezelfde wijze te tarifieren. Vgl. de vrijstelling van werktuigen bij de groep Aardewerk en bij de groep Metaalwaren Groep X B II en groep X B XI no. 46 C.

Zooals reeds uit de ingewikkelde samenstelling van groep X kan blijken, gaf deze groep de grootste moeilijkheden. Men bedenke daarbij, (vgl. den post) dat het hier alleen de ruwere metalen betreft: ijzer, staal, koper, tin en aluminium en de alliages en mengsels, welke in hoofdzaak daaruit bestaan. Edele en half edele Metalen behooren daaronder niet. Voorts is getracht, de onder de Tariefwet 1862 bestaande — door de Administratie gegeven — interpretaties der posten IJzer-, Staal- en Koperwerk zoo veel mogelijk te bestendigen. In het systeem der wet moest dit echter geschieden in het K.B. zelf en wel door zoo veel mogelijk volledige omschrijving der goederen. Rubriek XI van post X werd daarom zoo uitgebreid, aangezien men daar in beginsel al dan niet in de eerste tien rubrieken opgenomen Metaalwaren van deze metalen belast verklaarde. Dus was het noodig, in de nummers 1 tot 46 een reeks uitzonderingen op dit stelsel te maken. Het is niet aan twijfel onderhevig, dat de onder no. 46 opgenomen vrijstelling, dat is, globaal gezegd, die van hulpmiddelen voor de nijverheid, tot de meeste geschillen zal aanleiding geven. In zooverre zijn de moeilijkheden onderonden bij den post Fabrieks-Landbouw- en Stoomwerktuigen — de post die onder de oude wet tot de meeste geschillen aanleiding gaf — bestendigd. Wanneer men daarnevens bedenkt, dat men naast deze onderrubriek bovendien de lijst der wet zelf, (n.l. ten aanzien der vraag, of artikelen *daarbij* belast zijn) t.a.v. Electrotechnische artikelen en Instrumenten en de rubrieken I tot X heeft te raadplegen, vraagt men zich wederom af, of de technische herziening ten aanzien van de Fabrieks-Landbouw- en Stoomwerktuigen, waarvoor zij in de eerste plaats was bestemd, werkelijk voorziening heeft gebracht. Wat b.v. Constructieijzer betreft, — wat daar onder is te verstaan, hoe de betrekkelijke bepalingen, ook in verband met kleine varianten in de redactie van verschillende posten, verder moeten worden gelezen — zijn reeds tal van vragen gerezen, waaromtrent met belangstelling de beslissing der Tariefcommissie mag worden tegemoetgezien.

Speciaal t.a.v. dezen post en het K.B. ex. art. 43 in het algemeen blijkt, dat het systeem, de belaste artikelen met name te noemen, in de praktijk tot onlogische toepassing moet leiden.¹⁾ Alleen hij die zich erbij neerlegend, dat de wetgever dit wel heeft geweten, doch die fouten op den koop toenam en daarbij in een mechanische toepassing die in de praktijk tot eigenaardige conclusies leidt bevrediging vindt, kan dit minder ernstig achten. Aan het slot van dit opstel hoop ik van te betreuren gevolgen van het stelsel voorbeelden te geven.

In het wettelijk systeem moest het K.B. weer „zoo scherp mogelijk omschrijven” en zoo eng mogelijk redigeeren, doch daaruit vloeien juist verschillende minder gewenschte toepassingen voort.

Het K.B. is een aanvulling van het Tarief. De goederen in de lijst vermeld, worden geacht een post van het Tarief uit te maken. Door deze constructie is formeel voldaan aan het bepaalde bij art. 174 Grondwet. In art. II van het K.B. wordt verder vermeld, dat het K.B. niet van toepassing is op goederen, *belast* of uitdrukkelijk *onbelast* verklaard bij het tot de *wet* behoorend tarief.

Men dient dus *deze* werkwijze te volgen. Nagaan of een artikel belast of uitdrukkelijk vrijgesteld is door de wet op de wijze vermeld in Ec.-Stat. Ber. no.

¹⁾ T.a.v. radioartikelen, kon nog juist bijtijds worden ingegrepen. Vgl. Vermeer, Ec.-Stat. Ber. 1924, blz. 840.

451. Is een of ander het geval, dan kan raadpleging van het K.B. achterwege blijven, zoo neen, dan moet nog worden nagegaan of het artikel misschien volgens het K.B. belast is. Nog eischt de vraag bespreking, of men zich heeft te houden aan de lijst, zooals die daar ligt of niet. Daarover bestaat geen eenstemmigheid. De zaak is deze. Art. 43 houdt verschillende beperkingen in. De lijst mag alleen goederen betreffen, waarvan tot aan het in werking treden der wet een invoerrecht werd geheven, doch die volgens het nieuwe bij de wet behoorend Tarief vrij zijn. Voorts bepaalt het, dat van die artikelen het tot Juli 1925 *bestaand*, geen *ander*, invoerrecht kan worden gehandhaafd. Ten slotte — ten einde het systeem der wet ook voor *deze* goederen te kunnen toepassen — dat voor goederensoorten, welke bij het vorige Tarief slechts voor *een deel* aan invoerrecht onderworpen waren, *voor de doelmatige aanduiding van de belaste goederen* tevens gewichtsgrenzen of andere onderscheidingen kunnen worden vastgesteld.

En nu heeft de afbakening der grenzen, de limiteering van de artikelen in het K.B., ten gevolge gehad, dat ook artikelen, welke vroeger vrij waren, thans zijn belast.

De vraag is gerezen, of de in art. 43 gegeven bevoegdheid niet is overschreden, thans nog gevolgen kan hebben.¹⁾ De administratie zal die vraag wel en m.i. terecht, ontkennend beantwoorden. Immers krachtens art. 44 der wet worden „de ingevolge art. 43 belaste goederen voor de toepassing van de overige artikelen der wet geacht een afzonderlijke post van het tarief te vormen”. De posten maken *deel uit van de wet*, dus ook *deze* post. En waar buiten twijfel is, dat de Tariefcommissie geen toetsingsrecht van de *wet* heeft, heeft zij het ook niet ten dezen. De Handel zal echter niet nalaten, de vraag aan het oordeel der Tariefcommissie te onderwerpen. Die Commissie zal dan haar standpunt te dien opzichte, ook in verband met het beginsel van art. 121 lid 2 Grondwet, hebben te bepalen. Beantwoordt zij de vraag in bevestigenden zin, m.a.w. kent zij zichzelf het „toetsingsrecht” ten deze toe, dan zal het, ter bevordering van rechtszekerheid noodzakelijk zijn, dat de wetgever zich te dien aanzien verklaart. Rechtszekerheid eischt, dat hij dit dan zoodanig doet, dat de lijst, zooals die daar ligt — liefst na verbetering! — kracht van wet heeft.²⁾

(Slot volgt.)

J. VAN DER POEL.

NOGMAALS: DE OPPOSITIE TEGEN HET VERDRAG MET BELGIË.

I.

Van de toegestane gelegenheid om te antwoorden op de tegenspraak, waartoe mijn artikel in E.-S.B. van 10, 17 en 24 Febr. heeft aanleiding gegeven, wordt gaarne gebruik gemaakt.

Die tegenspraak zal ik zooveel mogelijk op den voet volgen en dan ontmoet ik in de eerste plaats den Heer van Beuningen (E.-S.B. van 17 Febr. en 3 Maart ll.),

¹⁾ Ook is de vraag gesteld, of de lijst eens en vooral is vastgesteld, m.a.w. of art. 43 Tariefwet machtigde tot het één of meermalen opmaken van een dergelijke lijst. Deze wijze van wetgeving — belastingheffing bij K.B. — is, in verband met art. 174 Grondwet, een door de noodzakelijkheid geboden, ongewenschte uitzondering. Dies schijnt het, dat hare beteekenis zoo eng mogelijk is te omgrenzen. Anderzijds zou het gewenscht kunnen zijn, door wijziging van de lijst thans gebleken onbilligheden weg te nemen. Doch waar is dan het einde?

²⁾ Intusschen heeft de Tariefcommissie zich uitgesproken en bij beslissing 18T. — schoon op n.m.m. minder voor de hand liggenden grond — verklaard geen beslissingsrecht te hebben over de vraag, of de toepassing, die bij Koninklijk besluit is gegeven aan art. 43, al dan niet juist is. Haar argument is, dat „art. 5 der Wet het beroep op de Tariefcommissie begrenst tot bezwaren (buiten die tegen de „toepassing van het tarief) tegen de toepassing van de „daar opgenoemde wetsartikelen, waaronder art. 43 niet „voorkomt.”

die mijn dank verdient voor de verwijzing naar E.-S.B. van 7 Oct. 1925, waar opgehelderd is, waarom Sloe en Kreekerak niet in dezelfde categorie zijn (of waren) te rangschikken, een détail, dat in mijn betoog geen rol speelt. Het door mij aangehaalde woord „genoemd” (§ 8) is onjuist; het is dan ook heel erg, dat het werd overgenomen uit de broch. van ir. Ramaer (blz. 36), wat mij niet verontschuldigt, maar voor de zaak beteekent het niets.

Belangrijker is de vraag van mogelijke verplichtingen voor Nederland, voortvloeiende uit art. IX, § 2, van het verdrag van 1839. Voor het onderscheid tusschen „conserver” en „entretenir” word ik tweemaal verwezen naar § 6, maar in die § komen die woorden heelemaal niet voor. Ik zal maar aannemen, dat bedoeld is § 2, waarvan het slot luidt:

„Les deux gouvernements s'engagent à conserver „les passes navigables et à y placer et entretenir les „balises et bouées nécessaires, chacun pour sa partie „du fleuve.”

Wat beteekent nu „conserver”?

Tegenover de uitlegging van den Heer Vlieland Hein in E.-S.B. van 7 Oct. 1925 raadpleeg ik liever Fransche woordenboeken en dan bij voorkeur uit de vorige eeuw. Als zoodanig noem ik: *Litté*, 1873, — *Hatzfeld, Darmesteter et Thomas*, jaartal op Kon. Bibl. niet bekend, vermoedelijk wel uit de tweede helft der vorige eeuw — *Acad. franç.* 1878 — *J. Kramers Jr.* 1859 — die alle aan „conserver” een positieve beteekenis toekennen, neerkomende op: „maintenir en „bon état.” *Larousse*, 1869, zegt: „maintenir dans „son état naturel, empêcher de finir ou de déperir”, dus handhaven, gepaard met zorg, in den natuurlijke staat, „te niet gaan” voorkomen.

Ook bij Fransche schrijvers over het onderhavige onderwerp vond ik dezelfde beteekenis terug, en verwijs naar:

Bouniceau, *Etude*, etc. 1845, blz. 174. „Si cela „devenait nécessaire à sa conservation (du port du „Havre)”, in de beteekenis van bruikbaar houden van den toegang.

Comoy, *Etude pratique*, etc. 1881, blz. 253, spreekt van „la conservation de la barre”, het in stand blijven van de baar, en

Quinette de Rochemont et Desprez, *Cours des trav.* mar. 1900, I, blz. 69,

„de telle manière que leur action (des crues) n'est „pas toujours favorable à la conservation du lit”, en verder:

„il est peu de fleuves, où l'action du jusant soit suffisante pour améliorer et même conserver les profondeurs.”

Hiermede mag ik wel volstaan.

Ook blijkt dat *conserver* en *entretenir* dikwijls met *maintenir* door elkaar gebruikt worden, en het onderscheid dus niet zoo groot is, als mijn tegenstanders doen voorkomen, al heeft het eerste meer betrekking op toestanden, het tweede op voorwerpen.

Wanneer op Nederland in dit opzicht krachtens het verdrag van 1839 geen verplichtingen rusten, dan schijnt dit verklaard te kunnen worden door het feit, dat dit punt in de latere bepalingen en reglementen, waarin aan § 2 uitvoering, op te vatten als volledige uitvoering, is gegeven, niet is uitgewerkt, hetzij dat men de noodzakelijkheid om in te grijpen heeft uitgesloten geacht, of om welke reden dan ook. De onmogelijkheid om er aan te voldoen, heeft zich anders ook al niet voorgedaan. Toen baggerwerk noodig „werd”, waren de middelen daartoe aanwezig. Dit dreigde in 1893 in het Zuidergat tegenover Hansweert, doch men zag den toestand juist lang genoeg aan, om de ondiepte gelegenheid te geven van zelf weer te verdwijnen. De praktijk is dus niet 86, doch hoogstens 25 of 30 jaar oud (zie ook ir. Ramaer, E.-S.B. van 3 Maart.)

Wat § 8 betreft, zoo schijnt mij het standpunt van de Nederlandsche Regeering in 1850 alleszins

juist en waardig, of waardig en juist, en geenszins „niet zonder bedenking” zooals de heer Vlieland Hein het noemt in E.-S.B. van 7 Oct.

Het „impraticable” worden van de Ooster-Schelde (Kreekerak) is door hare afdamming beslist en door het in de plaats stellen van het kanaal door Zuid-Beveland van de baan. Daar des événements naturels de Wester-Schelde vooreerst nog wel niet impraticable zullen maken, heeft § 8 geen actueel belang en kan ik ook daarvan afstappen.

* *

De opmerking van den geachten schrijver over mijne bewering omtrent de op Nederland rustende geldelijke verplichtingen t.a.v. van de Schelde ingevolge het nieuwe Verdrag schijnt niet gegrond. Ten aanzien van het baggerwerk had ik het beslist over „onderhoud” (blz. 126, 2e kol. onderaan) en op bladz. 127, 2e kol. 3e lid, over de kosten buiten het onderhoud.

De verdeeling van deze laatste is volgens den Heer v. Beuningen een stellige bron van ellendigen twist.

Hoewel ik mij hier op voor mij gevaarlijk terrein begeef, wil ik op dit punt wat verder ingaan, omdat ik later daarvoor geen gelegenheid meer zal hebben, maar ik geef mijn opvatting voor beter, indien de door mij gedachte gang van zaken onjuist is.

Wat de kanalen betreft (de Heer v. B. spreekt hier in het algemeen) zal dit punt dadelijk voor elk geval afzonderlijk moeten worden uitgemaakt, maar dan is het ook afgelopen.

Iets anders is het bij de Schelde.

Eenmaal aangenomen het beginsel, dat Nederland tot zekeren omvang, financieel of technisch, het onderhoud van het vaarwater op zich neemt (en dit schijnt zoowel bij den heer Vlieland Hein, E.-S.B. 12 Aug. als bij Ir. Ramaer, Haagsch Maandbl. blz. 266, genade te kunnen vinden), zijn zijn belangen bij werken van anderen aard (afsnijding of stroomleiding) betrokken, en zal men het bij elk werk of complex van werken over zijn aandeel (positief, indien b.v. het onderhoudsbaggerwerk zou verminderen of andere belangen er mede gebaat zijn, negatief, als het omgekeerde zich zou voordoen of wegens onderhoud van stroomleidende werken) eens moeten worden.

Zonder een algemeene regeling als in het verdrag voorzien, zou de getroffen overeenstemming voor elk werk door middel van een overeenkomst tusschen beide landen aan de Wetgevende Macht moeten worden voorgelegd met kans op vrij langdurig oponthoud, ook bij misschien urgente werken.

Volgens het nieuw verdrag kan zoo'n werk of complex van werken, indien daartoe op regelmatige wijze is besloten, doorgaan, echter op kosten van de verzoekende partij.

Over de financieele overeenstemming behoudt de Wetgevende Macht haar recht van veto, dat eenvoudig bij de begroting kan worden gehanteerd. Zou er ten slotte geen overeenstemming zijn te bereiken, dan zal, dunkt me, op andere wijze, b.v. door het Internat. Hof v. Arbitrage, de zaak kunnen worden beslist.

Door welke andere regeling ook, zal, eenmaal het beginsel van beperkt onderhoud aangenomen, gemis aan overeenstemming niet kunnen worden „voorkomen”. Andere punten zooals het vrijlaten der schepen, loods-gelden, heb ik aangeroerd (blz. 127, 2e kolom onderaan), doch ik behoefde daarover niet in herhaling te vervallen, nu prof. van Eysinga daarop had gewezen.

* *

Met de beantwoording van de opmerkingen van Ir. A. Plate, Alg. Voorz. van de S.V.Z. hoop ik kort te kunnen zijn.

De lange betoogen van de K. v. K. te Rotterdam en van de S.V.Z. kon ik toch niet van a tot z volgen; dat ware misbruik maken geweest van de mij toege-stane ruimte.

Door de door mij aangehaalde volzinnen meen ik het verschillend inzicht van beide lichamen kort en duidelijk te hebben aangegeven. Dat voor Antwerpen een kanaal naar Moerdijk en/of Ruhrort verbetering zal brengen, heb ik uitdrukkelijk gezegd; ware dat niet het geval, dan zou men toch over zulke kostbare werken niet denken. Maar ik heb ook aangetoond, dat Rotterdam een belangrijken voorsprong behoudt, dien Antwerpen nimmer kan teniet doen.

Aan het slot van mijne opmerkingen over art. VI wees ik reeds op de gemakkelijke bereikbaarheid van alle punten in de Nederlandsche havens, maar hieraan wordt geen aandacht geschonken.

Hetzij een kanaal Moerdijk-Antwerpen uitmondt aan de nieuwe dokken, hetzij aan de Schelde beneden Kruisschans (in dit geval zijn 3, misschien 4 sluizen te passeeren), men geve zich eens rekenschap hoeveel tijd gemiddeld dan nog noodig is om langs zeeschip of aan de kade te komen. Daarbij nog een douane-formaliteit gevoegd, dan zal het verschil gemiddeld heel wat meer zijn dan één dag, vergeleken met Rotterdam. Dat is toch nog al van beteekenis, dunkt me.

Voor een kanaal van Ruhrort geldt een soortgelijk tijdverlies, hetzij dit, zooals thans het Kempen-kanaal uitmondt in het Asiadok, hetzij elders.

Rotterdam wenscht toch geen monopolie naar den Rijn? Want dan zou ik moeten wijzen op de woorden van den man van wel onbetwist gezag, Dr. A. Plate, oud-Voorz. v. d. K. v. K. en F. te Rotterdam, schrijvende over den tijd van Koning Willem I: „Om toch „maar tot ontwikkeling te dwingen werden monopolien in het leven geroepen, die in schijn deden denken aan opflikkering van handel en nijverheid, maar „in werkelijkheid daarvoor doodend waren”. (De Rotterdamse Waterweg 1863—1914, niet in den handel, Uitg. Brusse, blz. 13/14).

Maar nog iets anders. Amsterdam, Rotterdam en Antwerpen doen elkaar concurrentie aan, doch hebben een verschillend karakter. Door onderlinge aanvulling zouden zij de concurrentie met Hamburg, Bremen en Emden en waar noodig ook met Fransche havens, beter kunnen voeren en in het enorme achterland meester van het terrein kunnen blijven.

Dan zou ook de economische verkwisting kunnen ophouden, die er ligt in het aandoen van Antwerpen door schepen uit Rotterdam en Amsterdam (mogelijk ook omgekeerd) op hunne reis naar Zuid-Amerika of het verre Oosten om enkele tonnen lading in te nemen. Een betere verbinding met Antwerpen kan daartoe wellicht meewerken.

Den aanleg van het kanaal Dortmund-Ems en later dien van het Rhein-Hernekanaal zag Rotterdam met leede oogen; hebben die kanalen den bloei van Rotterdam kunnen belemmeren?

Ook nu nog acht ik volkomen juist de woorden *) van wijlen den toenmaligen hoofdingenieur van den Rijkswaterstaat ir. J. W. Welcker, welke die woorden eerst sprak ten huize van den burgemeester van Antwerpen, doch ze herhaalde in de Verg. v. h. Kon. Inst. v. Ingrs. op 12 Febr. 1901, wat W. wel niet had gedaan, indien zij niet zijn volle overtuiging weergaven.

* * *

Ik kom thans terug tot den heer van Beuningen, naar aanleiding van Z.Ed.'s opmerkingen over de kanalen in de E.-S. B. van 3 Mrt.

Over de bezwaren en gevaren van het vaarwater op de Zeeuwsche stroomen denkt ZEd. everals ir. Plate nogal licht.

*) Zij luiden: „De bloei van een goed gelegen handelsstad hangt in de eerste plaats af van de veerkracht, de volharding, de werkzaamheid en de zaakkennis van hare inwoners en van hun inzicht en doorzicht in den handel en al zijn behoeften; wanneer die aanwezig zijn, is de aarde ruim groot genoeg om overvloedig ruimte te laten voor den bloei en de grootheid zoowel van Antwerpen als van Rotterdam. (De Ingr. 1901, blz. 237.)

Geen hogere assurantiepremie van Duitschland naar Antwerpen dan naar Rotterdam, en dat stelt den heer v. B. gerust.

De „Wegwijzer voor de binnenscheepvaart” II. Blz. 40 (uitgeg. door het Dept. v. Wat.) zegt daarentegen: „Al deze vaarwegen (van Rotterdam naar Zeeland „en België) zijn bevaarbaar voor binnenvaartuigen „van 2000 ton en meer, in zooverre voldoende zee-„waardig om de Schelde te bevaren, waarvan de „kruising vooral tusschen de Keeten en Wemeldinge „soms lastig is.” Dit is toch wel duidelijk. En vindt de heer v. B. de Rijnschepen met hun geringe bemanning „voldoende zeewaardig”?

Op 4 Maart sloeg nog een sleepschip van 750 ton vol op de Maas tusschen Waal- en Parkhaven, waar het zonk. Vergelijk daar nu mede Hellegat (een veelzeggende naam), enz. Men vindt zoo iets misschien niet erg; alles is geassureerd en de bergingsmaatschappijen moeten ook bestaan. Verlies aan menschenlevens kwam sporadisch voor; ja, gelukkig nog geen dagelijks gebeuren. De oppositie is het echter op dit punt niet eens; immers in de brochure N.-B. leest men blz. 19: „De vaargeul (Schelde) is echter slecht en beweeglijk, zoodat er herhaaldelijk ongelukken gebeuren.” Daar varen toch ook binnenschepen; de heer v. B. zal het nu wel met het Nat.-Com. uitmaken.

* * *

Over het Kempenkanaal schreef de heer v. B. (E.-S. B. 22 Juli 1925): „Nederland staat reeds in „verbinding met de Kempen door de aansluiting „van het Kempenkanaal op de Schelde en de Zuid-„Willemsvaart”.

Daarna spreekt ZEd. wel van verbetering van laatstgenoemd kanaal, doch niet van het andere, dat dus wel geschikt is. Ik denk daarover anders.

Naast de Maaskanalisaatie acht ik de kostbare verbetering der Zuid-Willemsvaart van Den Bosch naar Bocholt (80 K.M. met 18 sluizen, niet 14) overbodig. Voor de verbinding met de Kempen, indien het Rijn-Scheldekanaal er niet komt, kan het kanaal Maasbracht-Neeroeteren dienen, lang ongeveer 15 K.M. met 2, hoogstens 3 sluizen; in welks kosten België, dat daarmee immers zoo gebaat wordt, zeker wel ruim zal bijdragen. Maar nog eens: indien Nederland bij nader inzien niet op dit kanaal gesteld is, blijft het in de archieven opgeborgen.

* * *

De concurrentie van de Belgische steenkolen wordt door de tegenstanders van het verdrag niet gevreesd, zegt de heer v. B., integendeel. Waarom wordt dan in de broch. N. B. blz. 34 aangehaald de uitlating van het Handelsblad van Antwerpen over de uitvoergelegenheid van de Belg. Limb. kolen naar het Oosten? Moeten die dan naar Duitschland, om met de Nederlandsche kolen aan de Duitse mijnen te gaan concurreren?

Aan het slot van zijn bestrijding heeft de heer v. B. gelijk. De prijs van Duitse kolen (gewasschen fijn) te Rotterdam was (in Oct.) niet f 6.50, doch f 7.50, thans f 8.25; het cokestransport naar en van de hoogovens te Velsen had niet plaats, maar dat is toch een mogelijkheid voor de toekomst, afhankelijk van prijsverhoudingen en vrachten. Ook al laat men beide volzinnen, die op een afschuwelijk misverstand berusten, uit mijn artikel weg, dan blijft toch wel juist, wat in de beide voorafgaande volzinnen staat over verkeersmogelijkheid en vermindering van kosten op grondstoffen en massa-producten.

Indien de heer v. B. het daarmee niet eens is, dat ZEd. het dan duidelijk zegge, met name aan een van mijn collega's aan de Handelshoogeschool.

Den Haag, Maart 1926. Prof. Ir. J. NELEMANS.

(Slot volgt).

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.**HET RAPPORT DER KOLENCOMMISSIE.**

Prof. Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons: Het netto-resultaat van de uitgebreide werkzaamheden der Kolencommissie kan in een paar zinnen worden samengevat. De Commissie heeft geen geneesmiddel voor de oogenblikkelijke moeilijkheden van den kolenmijnbouw, dat geen opofferingen aan beide zijden met zich brengt; ronduit gezegd wordt de industrie uitgenoodigd, haar eigen redding te zoeken. In zooverre het haar reorganisatie betreft, die zich over een lange periode uitstrekt, wordt het beginsel van nationalisatie met beslistheid verworpen, doch de klap wordt voor de collectivisten verzacht door de aanvaarding van het voorstel, dat de Staat de rechten op de steenkolenlagen zal verkrijgen. Heel de rest, hoe belangrijk ook als detailkwesties, is irrelevant. En de reden, dat de commentaren zoo gereserveerd zijn, is wel hierin gelegen, dat het publiek en de belanghebbende partijen zich in de laatste 48 uur het wezen van het Rapport in dezen zin hebben gerealiseerd.

Wat de loonsverhoging aangaat herstelt het Rapport ongeveer den *status quo ante*. Bijna, doch niet volledig. Indien wij echter billijk willen beoordeelen wat de Commissie heeft gedaan, moeten wij niet alleen in aanmerking nemen, datgene wat zij aanbeveelt, doch wat zij zou kunnen hebben aanbevelen en moeten wij verder den invloed overwegen, dien de toon van het Rapport op de onderhandelingen kan uitoefenen, die thans door de betrokken partijen zullen moeten worden geopend.

* * *

In de eerste plaats dan maakt het Rapport een einde aan beschuldigingen en tegenbeschuldigingen die kwaad bloed hebben gezet tusschen de mijnwerkers en de eigenaren. Den eigenaren wordt vierkant als de meening der Commissie medegedeeld, dat er geen reden bestaat voor een algemeene beschuldiging van traagheid bij de arbeiders. Naar de meening van de Commissie is het onwaar, dat de arbeiders opzettelijk trachten „den voorspoed der industrie te vernietigen, ten einde haar nationalisatie af te dwingen... Wij zijn overtuigd, dat deze bewering zakeelijken inhoud mist”. Ook wordt de uitwerking van productiebepaling op de geheele industrie „volkomen onbelangrijk” verklaard te zijn. Anderzijds wordt den mijnwerkers gezegd, op te houden met „overdreven gewicht” aan slecht beheer toe te kennen. Terwijl er individueele gevallen van inefficiency kunnen bestaan, „is de uitwerking op de productie in het algemeen en op de loonen zeer gering”.

Indien naar deze vermaningen wordt geluisterd moeten wij hopen, dat de komende onderhandelingen van weerszijden in een veel beteren geest zullen worden gevoerd. Alvorens verder de loonsverlaging, die noodzakelijk zal zijn, te bespreken, is het van belang op te merken, dat de Commissie zoowel den huidige zeven-urendag als de nationale loonovereenkomst aanvaardt. In deze opzichten wordt dus hetgeen door de mijnwerkers betoogd is, bevestigd.

De Commissie verwerpt het voorstel der eigenaars inzake een langeren werkdag op verschillende gronden. De meest ernstige is, dat zij bij den huidige stand van de vraag geenerlei goed zou doen. „Zij beteekent” — aldus het Rapport — „een vermeerderde productie per hoofd; dit beteekent of dat de prijzen verder verlaagd moeten worden, ten einde een markt te vinden, of dat wellicht 130.000 man bij het aantal werklozen gevoegd zullen worden”. Afgezien hiervan zou het het begin beteekenen van een algemeene, internationale concurrentie inzake werktijdverlenging en aldus nadeelige sociale gevolgen hebben. Op handhaving van de nationale loonovereenkomst wordt aangedrongen op grond van het feit, dat „alle voornaamste industrieën van het land loononderhandelingen

tusschen werkgevers en -nemers op landelijken grondslag voeren en wij geen reden kunnen zien, waarom de steenkolenmijnbouw een uitzondering zou vormen”.

Intusschen *zullen* de loonen omlaag moeten. Deze stap is op zichzelf zoo ernstig, dat het de moeite waard is zeer zorgvuldig na te gaan, wat de Commissie hierover heeft te zeggen.

Slechts deze alternatieven zijn er: voortzetting van het subsidie; het houden van de loonen op hun huidige niveau, dat bij gebrek aan een subsidie „de ineenstorting eener industrie” zou beteekenen; loonsverlaging, waarbij de kwestie rijst, welke loonen verlaagd moeten worden en met hoeveel.

1. Aanbevolen wordt, dat het subsidie niet worde verlengd. Het is belangrijk op te merken, welk een krachtige taal hierbij door de Commissie wordt gebruikt. „Wij spreken er geen meening over uit, of de verlening van een subsidie in Juli jl. onvermijdelijk was of niet, maar wij achten zijn voortzetting onverdedigbaar. Het subsidie behoort op het einde van den termijn, waarvoor het is toegekend, te worden stop gezet en nooit herhaald te worden”. Deze houding wordt gesteund door het argument, dat het subsidie een belasting op loonen en winsten in andere industrieën beteekent, tot steun van loonen en winsten in den steenkolenmijnbouw, terwijl het mogelijk is, dat de toestanden in de belaste industrieën niet beter zijn dan in deze laatste, ja zelfs slechter. Bovendien is er het gevaar, dat „indien men zijn toevlucht neemt tot dit middel in een bepaalde crisis voor een bepaald bedrijf, ... onvermijdelijk druk zal worden uitgeoefend, daartoe in een andere crisis of in een ander bedrijf over te gaan. Het resultaat zou voor de nationale financiën destructief zijn”.

Ik geloof niet, dat er iemand is, die verwachtte, dat het subsidiebeginsel zoo krachtig en ronduit zou worden veroordeeld. Integendeel was de bijna algemeene verwachting, dat de Commissie een geleidelijke verlaging van het subsidie gedurende de volgende paar maanden zou aanbevelen als een middel, om den overgang naar meer normale toestanden te verzachten. De openbare meening zou daar dan op voorbereid geweest zijn. Het is mogelijk, dat de zeer krachtige taal, die in het Rapport wordt gebruikt, ten deele het gevolg is van tactische overwegingen: nu den mijnwerkers aan het verstand is gebracht, dat zij niets moeten verwachten, is het mogelijk, dat zij dankbaar zullen zijn, zelfs wanneer zij maar een weinig verkrijgen.

2. De voortzetting der huidige loonschalen zonder subsidie wordt ronduit onmogelijk verklaard, zonder dat de zaken in de geheele industrie in het honderd loopen. In het Rapport wordt een tabel afgedrukt, die aantoonde, dat er in het met December jl. beëindigde kwartaal nauwelijks een enkel district zou zijn geweest, dat geen verlies zou hebben geleden, indien de Regeering geen subsidie had toegestaan. In Northumberland, Durham en South Wales zou dit verlies 3 sh. of meer per ton hebben bedragen; gerekend over den geheelen Britschen mijnbouw 1,47 sh. per ton. Zelfs met het subsidie beliep de winst per ton slechts 1,56 sh., terwijl de kosten van het subsidie 3,03 sh. per ton bedroegen. In geen district zou de winst zonder het subsidie meer dan 1,12 sh. per ton hebben bedragen en in slechts drie districten zou van eenige winst sprake zijn geweest. Zelfs met het subsidie belooft de winst in geen geval meer dan 2,73 sh. en in twee gevallen bedraagt zij minder dan 1 sh. „Een speciaal overzicht... toont aan, dat 73 pCt. der productie met verlies werd geproduceerd, indien men van het subsidie afziet. Meer dan 60 pCt. der steenkolen werd gedolven met een verlies van meer dan 1 sh. per ton. In bepaalde districten was de toestand nog veel erger”.

3. De directe aanbeveling, welke wordt gedaan, is, dat de arbeiders zullen toestemmen in de afschaffing van de verhoging van het basis-districtsloon met

11 pCt., welke in 1924 werd toegekend als gevolg van den tijdelijken voorspoed, welke door de Ruhr-bezetting werd veroorzaakt. Het Rapport bedoelt niet, dat deze verlaging in alle gevallen het volle percentage moet beloopten; ongelukkigerwijs is het noodzakelijk te erkennen, dat de verlaging in zekere gevallen grooter zal moeten zijn. Het Rapport bevat in dit verband een onheilspellende passage, waarin wordt uitgesproken, dat „het in zekere districten onmogelijk is te denken over een loonsverlaging, die zelfs maar voldoende is om evenwicht te scheppen tusschen de opbrengst en de kosten, zooals die in het laatste kwartaal van 1925 waren en op deze basis kan geen sprake zijn van winst”. M.a.w. in sommige gevallen wordt erkend, dat door geen loonsverlaging, waarin de arbeiders met mogelijkheid kunnen toestemmen, het vraagstuk werkelijk zal worden opgelost. Tenzij de economische toestand als geheel verbetert, zijn de vooruitzichten in deze gevallen zeer duister. Het denkbeeld wordt aan de hand gedaan, dat de slechtst betaalde arbeiders beschermd zouden worden, zooals dit op het oogenblik geschiedt, door toeslagen voor noodzakelijk levensonderhoud. Ofschoon de kwestie, of het minimum hetzelfde zal zijn als op het oogenblik, niet wordt beslist, wordt betoogd dat het de kwestie der loonkosten niet in wezenlijke mate beïnvloedt. Verder wordt er op aangedrongen, dat dat deel der loonen, dat onder de nieuwe schaal door de werkgevers zal moeten worden betaald uit hun aandeel in de opbrengst der industrie — zooals deze opbrengst bij overeenkomst tusschen eigenaars en arbeiders is verdeeld en welk deel derhalve een voorschot is, dat de eigenaars kunnen terugvorderen — slechts dan zal worden teruggevorderd, wanneer de loonen weder gestegen zijn tot het peil der minimumloonen, als vastgesteld bij de overeenkomst van 1924, welke overeenkomst het Rapport voorstelt te ontbinden.

Wat er ook geschiede, het is volkomen duidelijk, dat bij den huidige omvang der vraag de werkloosheid in sommige districten, zoo niet in alle, zal moeten toenemen. Het Rapport wijst erop, dat er onvermijdelijk districtssurplussen aan arbeiders zullen ontstaan, doch zegt niets omtrent de industrie in haar geheel, doch zelfs districtssurplussen aan arbeiders maken het vraagstuk hunner verplaatsing moeilijk. Het Rapport geeft in overweging, dat de Regeering „bereid zij, alle uitvoerbare maatregelen te nemen tot bijstand van alle arbeiders, die verplaatst zullen worden, of ter vergemakkelijking dezer verplaatsing en dat zij zoodanige middelen ter beschikking zal stellen, als voor deze doeleinden zullen worden vereischt”. Het komt er niet op aan, welken naam men het ding geeft en ofschoon dus enerzijds het subsidie zal worden afgeschaft, brengt dit voorstel aan den anderen kant eventueel aanzienlijke kosten met zich, wanneer de Regeering althans ernstig de uitvoering ter hand neemt.

Ten slotte draagt het Rapport ertoe bij, licht te werpen op de vraag, wat nu de positie van den mijnwerker is in verhouding tot de loontrekkers in andere industrieën en tot zijn eigen positie in de dagen voor den oorlog.

Drie dingen blijken hierbij.

In de eerste plaats, dat indien een vergelijking wordt gemaakt, niet met 1914, doch met de vijfjarige periode 1909/13, de mijnwerkersloonen gelijken tred hebben gehouden met de stijging van de kosten van het levensonderhoud; de loonen zijn 78 pCt. gestegen en de kosten van het levensonderhoud 76 pCt.

In de tweede plaats is, terwijl in andere industrieën de geschoolden in vergelijking met de ongeschoolden terrein hebben verloren, de positie van de geschoolde en de ongeschoolde mijnwerkers bijna gebleven wat zij was. M.a.w. de geschoolde mijnwerker heeft niet dezelfde grieven als b.v. de geschoolde metaalbewerker.

In de derde plaats blijkt bij vergelijking van de huidige positie der mijnwerkers met die der arbeiders in andere industrieën, dat zoowel voor de geschoolden als de ongeschoolden de toestand in den mijnbouw beter is dan in den machinebouw, den scheepsbouw en de ijzer- en staalindustrie, terwijl hij ernstiger is dan in de vervoer- en daarmede verbandhoudende bedrijven.

* *

Om samen te vatten: de Commissie heeft dus wel hetgeen door de werkgevers als hetgeen door de arbeiders werd bepleit, verworpen, doch het eerste in groteren omvang dan het laatste. Zij laat het practische vraagstuk, waarvoor de eerstvolgende maanden een oplossing zal moeten worden gevonden, zooals zij dit heeft aangetroffen en laat de ontdekking van de tooverformule aan de industrie over. Zij heeft de openbare meening geholpen door het verstrekken van talrijke cijfers en statistieken en heeft door de krachtige taal, welke zij gebruikte, de positie van hen versterkt, die meenen, dat zelfs de desorganisatie van den kolenmijnbouw beter is dan het voortgaan met het uitgeven van landsgeld. Of zij per saldo meer goed dan kwaad heeft gedaan zal een niet te verre toekomst leeren.

WIJZIGINGEN IN DE OOSTENRIJSCH-EN BELASTINGPOLITIEK.

• Dr. R. Kerschagl te Weenen schrijft ons:

Reeds bij de regeeringswisseling in Oostenrijk in Januari 1926 stond de kwestie der belastinghervorming in het centrum van de discussie. Het aftreden van den Minister van Financiën, Dr. Ahrer, was n.l. het gevolg van het feit, dat zijn programma de meerderheid in het Parlement en ook van de Regeering te ver ging. Het bedoelde, voor zoover uit hetgeen ervan publiek werd valt af te leiden, in sterke mate het bedrijfsleven te ontlasten en, dusdoende, de belastingen zooveel mogelijk op de binnenlandsche consumptie af te wentelen.

De nieuwe Minister van Financiën, de heer Kollmann, schijnt intusschen blijkens zijn opzienbarende verklaringen van 18 Februari een groot gedeelte van dit programma, zij het ook in verzachten vorm, overgenomen te hebben.

Reeds op 8 Februari zijn ter bevordering van de levendigheid ter beurze nogmaals enkele belastingen verlaagd. De *effectenomzetbelasting* werd tot de helft teruggebracht. Voor zaken in beleggingspapieren met valutakarakter moet voortaan 1,2% betaald worden. Voor alle andere 0,2%, voor transacties in Oostenrijksche en Duitsch-Oostenrijksche staatsleeningen slechts 0,1% effectenomzetbelasting. Voor premiezaken moet het dubbele worden voldaan. In aansluiting op deze, den 15den Februari van kracht geworden verlaging, hebben de banken per denzelfden datum besloten, de effectenprovisie van 6 tot 4% te verlagen en de „Ausfolgeprovisie”, welke tot dusverre betaald moest worden, geheel af te schaffen.

In zijn rede in den Oostenrijkschen Nationalen Raad van 18 Februari kondigde nu de nieuwe Oostenrijksche Minister van Financiën in de eerste plaats een reeks voorloopige financieele maatregelen aan: in de eerste plaats *verhooging van het invoerrecht op suiker* van 16 Goudkronen op 22 Goudkronen, wat per kilo suiker rond 9 Groschen uitmaakt. Deze verhooging is onvoorwaardelijk noodzakelijk, om de Oostenrijksche suikerindustrie te beschermen en beteekent tegelijkertijd den overgang naar een nieuwe aera in de Oostenrijksche handelspolitiek, waarover hieronder nader, welke politiek tot dusverre door de gedachte van den zuiveren vrijhandel was geleid, doch die op de laatste vergadering van den Volkenbond een volledig fiasco leed, doordat de bij herhaling toegezegde hulp van den Volkenbond, om de andere erfstaten der Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie tot

het voeren van een analoge handelspolitiek te bewegen, met een paar vragen zonder beteekenis en de afwijzing van iedere verdere krachtdadige hulp eindigde. De suikerinvoer naar Oostenrijk was als gevolg van het lage recht in het afgelopen jaar snel gestegen, terwijl tezelfdertijd het met bieten bebouwde oppervlak in het huidige Oostenrijk van rond 20.000 HA. vóór den oorlog tot minder dan 5000 HA. was gedaald. Aangezien echter van de suikerproductie als gevolg van de aanwending der bijproducten, melkproductie, graan- en vleeschproductie in hooge mate afhankelijk zijn, bleek het onontkoombaar, de genoemde maatregelen te treffen. Hierdoor is het invoerrecht op suiker op dezelfde hoogte als het Deutsche gebracht.

Ook de tweede financieele maatregel draagt in sterke mate een handelspolitiek karakter. Ter bevordering van den uitvoer was tot dusverre aan de productie een *uitvoer vergoeding* van 40 pCt. der in het binnenland op de goederen drukkende „Steuervorbelastung” gegeven. Deze vergoeding wordt van nu af aan tot 100 pCt. verhoogd: de vermindering aan middelen, die hieruit voor de staatskas voortvloeit, zal althans ten deele door een verhooging van enkele tarieven, die voor de goederen omzetbelasting zijn vastgesteld, worden gecompenseerd. In het bijzonder het kleinbedrijf en de landbouw betaalden tot dusverre slechts zekere bedragen ineens, in plaats van de goederen omzetbelasting, welke bedragen, naar aangehouden is, vaak beneden een vierde van datgene bleven, wat eigenlijk van hen te vorderen zou zijn. Hier zal een zekere rectificatie, resp. verhooging plaats vinden, om niet een te ver gaande en ongemotiveerde begunstiging te handhaven. De genoemde exportvergoeding is met terugwerkende kracht per 1 Maart 1926 in werking getreden.

Ter verbetering van den toestand der industrie, zullen nog verdere maatregelen in den vorm van *belastingvoordeelen* getroffen worden. Winst, voor investering gereserveerd, wordt op de totale winst in mindering gebracht en over deze bedragen wordt geen „Körperschaftsteuer” berekend. Ter bevordering van de productietechniek wordt vrijdom van invoerrechten ingevoerd voor machines ten behoeve voor de industriele productie, die in het binnenland niet vervaardigd worden. Ook de bouw, speciaal van arbeiderswoningen wordt financieel mogelijk gemaakt.

Hiermede is echter het belastingprogramma der nieuwe Regeering nog niet uitgeput; veeleer zijn tusschen de partijen onderhandelingen aan den gang, welke wellicht althans ten deele zullen voeren tot een bevrijding der industriele productie van de lasten der *werkloozenondersteuning*, die thans vóór 41 pCt. door de arbeiders en voor een even groot bedrag door de werkgevers worden gedragen, en waartoe staat en gemeenten resp. 12 en 6 pCt. bijdragen. Er wordt thans naar een formule gezocht, die het mogelijk zal maken, het aandeel van den Staat en vóór alles van de gemeenten, — de laatste in het bijzonder naar Engelsch voorbeeld — te verhoogen. Ook de „Fürsorgeabgabe”, die tot dusverre de industrieën met 4½, de banken met 8/10 pCt. belastte, zal thans geheel of ten minste gedeeltelijk worden opgeheven. De middelen voor beide maatregelen zouden door een verhooging van de goederen omzetbelasting tot hoogstens het dubbele, derhalve van 2 tot 4 pCt. gemakkelijk zijn op te brengen, zonder dat aanmerkelijke prijsverschuivingen als gevolg daarvan te verwachten zouden zijn.

Het karakteristieke der genoemde maatregelen bestaat in de eerste plaats hierin, dat gestreefd wordt naar verbetering der exportmogelijkheden van de Oostenrijksche productie ter vermindering van de werkloosheid. De tweede groep der te verwachten maatregelen zal ongetwijfeld de eerste door *handelspolitieke maatregelen* completeeren. Discussies zijn gaande over een reeks plannen van de eenvoudige ver-

hooging der meeste rechten bij besluit der Regeering af, tot de opzegging van alle tot dusverre afgesloten handelsverdragen toe. Een ding is echter zeker en is ook reeds bij de onderhandelingen over een handelsverdrag met Hongarije gebleken, n.l. dat Oostenrijk na het bijna volledige fiasco van zijn vrijhandelspolitiek der laatste jaren besloten schijnt, zijn productie voortaan door invoerrechten te beschermen. Het resultaat der Oostenrijksche handelspolitiek, dat tot dusverre werd bereikt, is een deficit der handelsbalans van bijna 1 milliard goudkronen per jaar, een gedeeltelijke verdringing van de Oostenrijksche industrie, voor zoover zij zwak en tegenover het buitenland weinig tot concurrentie in staat is, van de binnenlandsche markt en een systematische bestrijding der Oostenrijksche industrie, voor zoover zij sterk is, niet slechts door beschermende rechten, doch zelfs ten deele door direct prohibatieve rechten op de markten der erfstaten. Het zou vanzelfsprekend veel goedkooper en ook practischer geweest zijn, door den uitbouw van een vrijhandelssysteem de economische gemeenschap der op het gebied der voormalige Donaumonarchie ontstane staten althans ten deele met al haar voordeelen te herstellen. Door een eenzijdige tariefontwapening van den zwaksten staat, n.l. Oostenrijk, was dit resultaat tot dusverre in geen enkel opzicht te bereiken, in het bijzonder omdat, gelijk reeds vermeld, de oorspronkelijk toegezegde hulp van den Volkenbond ten slotte slechts in volkomen krachtlooze en zuiver platonische raadgevingen bestond. Wellicht is het mogelijk, door terugkeer tot het autonome tarief en door het dreigen met een strijdtarief niet een sterke afsluiting te bereiken, die overigens onder de gegeven omstandigheden gedurende geruimen tijd wel een sterke verbetering der handelsbalans ten gevolge zou hebben, doch bij het sluiten van verdragen als concessie die vrijheid van handel te verkrijgen, welke tot dusverre langs anderen weg niet te verkrijgen was.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Ned.-Indië.

De maandstatistiek 1925 No. 13 van het Centraal kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer. Gedurende de eerste drie maanden van 1925 bleven de prijzen der invoerartikelen vrijwel onveranderd op hetzelfde peil als het gemiddelde van 1924. In April en Mei trad een lichte daling op, die in Juli het laagste punt bereikte. De maand Augustus vertoont een prijsstijging van *rijst* en *whiskey* en overigens vrij sterke schommelingen, met als uitkomst een stijging van één punt. In September is de *rijst* wederom gestegen, doch het *meel* blijkt iets in prijs gedaald; de overige prijsveranderingen zijn onbeduidend. In October en November zijn onder de levensmiddelen de *australische boter* en de *rijst*, onder de metalen het *lood*, onder de diversen de *gele hars* in prijs gestegen; enkele *textiele goederen* daarentegen zijn in prijs gedaald.

Het algemeene indexcijfer voor den *geheelen invoer* stond voor Februari en Maart op 185, hetzelfde cijfer als het gemiddelde voor 1924, terwijl April 184, Mei en Juni 183, Juli 182, Augustus en September weer 183 en October en November 184 geven.

Uitvoer. Wanneer men bij de berekening van het algemeene indexcijfer der uitvoerartikelen geen rekening houdt met het artikel *huiden*, waarvan in de meeste maanden noteringen ontbreken, dan blijkt ook hier t/m. Maart stabiliteit te heerschen, hoewel van gevoeliger aard dan die, welke bij den invoer werd gekonstateerd. In April en Mei is het indexcijfer vrij aanzienlijk lager en Juni ligt weder een punt beneden Mei. Juli en Augustus vertoonen over het algemeen een stijging, die evenwel door een voortgezette prijsdaling van *katjangolie* en een reactie in de *rubberprijzen* voor een deel weer opgeheven wordt. In September zijn o.a. *suiker*, *mais* en *katjangolie* in prijs gedaald, terwijl met name *peper* en *katjang idjoe* zijn gestegen; het eindcijfer geeft een daling van drie punten. October en November vertoonen een ander beeld. In October wordt een prijsstijging van *rubber*, *peper*, *kapok* en *tin* slechts ten deele te niet gedaan door een daling van *eerstehands suiker* en van *koffie*; in November herstelt de *suiker* zich eenigzins, de *rubber*

bereikt een nieuw hoogte-record, *peper*, *kapok* en *tin* blijven stijgen, en ondanks een scherpe prijsdaling van *käpokpitten* bereikt het algemeene indexcijfer het hooge peil van 157.

De *rubber* is tusschen Jan./Febr. en Juli met ruim 240 % in prijs gestegen. Augustus en September vertoonen een vrij sterke reaktie, terwijl de prijs in October weer even hoog is als in Juli en in November zelfs aanzienlijk hooger.

De *theeprijzen* bewegen zich op een hoog peil en zijn het laatste halve jaar zeer geleidelijk nog eenigzins gestegen. Intusschen geldt het hier grootendeels nominale noteringen.

De algemeene indexcijfers voor den geheelen uitvoer (zonder huden) bedragen 150 (gemidd. 1924), 152 (Januari), 149 (Februari), 152 (Maart), 145 (April), 142 (Mei), 141 (Juni), 149 (Juli), 150 (Augustus), 147 (September), 151 (October), 157 (November).

Het algemeene indexcijfer voor in- en uitvoerartikelen tezamen (zonder huden) bedraagt 178 voor 1924, in April 175, in Juni 173, in Juli en September 175, in October 177 en in November 178.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In- heemsch ¹⁾	Uit- heemsch ²⁾	Totaal
1913/14	100	100	100
1923	193	178	186
1924	180	161	171
Januari 1925	180	161	171
Februari	176	160	168
Maart	175	160	168
April	177	161	169
Mei	176	161	169
Juni	173	162	168
Juli	174	161	168
Augustus	176	162	169
September	178	161	170
October	177	162	169
November	177	161	169
December	176	161	169

¹⁾ 17 artikelen. ²⁾ 16 artikelen.

Kleinhandelsprijzen. Wat de algemeene indexcijfers betreft vertoonen de kleinhandelsprijzen over het geheel genomen een beeld van stilstand. Sinds ruim een jaar blijven de indexcijfers voor de *uitheemsche* artikelen staan op 160 à 162 en sinds Februari 1925 schommelen die der *inheemsche* om 175, een vijftal punten beneden 180, het gemiddelde voor 1924. Het laagste cijfer der *inheemsche* artikelen (173) ligt in Juni; het hoogste (178) in September; October en November geven 177; December geeft 176, ondanks de prijsstijging van rijst.

Passerprijzen. In de jaren 1920—1923 zijn ook de *inheemsche* voedingsmiddelen over het algemeen aanzienlijk in prijs gedaald, terwijl de gemiddelden over 1924 in de meeste gevallen op een iets lager of op vrijwel hetzelfde peil staan als die over 1923. Een uitzondering op dit laatste maken *padi*, *rijst* en *cassave*. Voor laatstgenoemd artikel trad reeds in den loop van 1923 een lichte prijsstijging op, welke zich in 1924 accentueerde, terwijl *padi* en *rijst* in 1924 vergeleken met 1923 niet onbelangrijk in prijs zijn gestegen.

Over de eerste tien maanden van 1925 zijn de prijzen gemiddeld over vrijwel de geheele linie gelijk aan of een tikje lager dan die van 1924. In November evenwel doet de invloed van de lange droogte en van den slechten padioogst in Midden

Oost-Java zich reeds duidelijk gevoelen. Weliswaar is de nog altijd goedkoper dan het jaar tevoren, doch *padi*, *maïs*, *cassave* (en vooral *gaplek*), *bataten*, *grondnoten* en *kedele* zijn reeds min of meer sterk in prijs gestegen of althans duurder dan in November 1924. Men kan dan ook voorspellen, dat de gemiddelde prijs van 1925 vrij aanzienlijk boven dien van 1924 zal liggen.

De Algemeene R.-K. Werkgeversvereniging en het Verdrag met België. II (Slot). ¹⁾

Wat Art. 1 betreft houdt de Commissie zich van een oordeel. Slechts wijst zij n.a.v. dit Art. op het belang van het feit, dat de verhouding Nederland-België bij de totstandkoming van het Verdrag 1925 onder de zeggenschap der groote mogendheden zal uitkomen. Art. 2 (waterafvoer uit België door N.-Brabant en Z.-Vlaanderen) geeft de Commissie geen aanleiding tot opmerkingen en tegen Art. 3 (vrije scheepvaart op de wederzijdsche waterwegen) heeft zij geen bezwaar.

De Commissie komt dan tot

Art. IV (verdeeld in 20 §§).

De meeste bezwaren tegen het Verdrag geuit, vinden hun oorsprong in dit artikel, dat beoogt het artikel IX van het Verdrag van 1839! te doen vervallen en daarvoor in de plaats te stellen een aantal andere, voor Nederland veel bezwarender bepalingen betreffende het Schelde-regiem.

§ 1.

Om te beginnen stelt deze paragraaf vast, dat de Westerschelde en hare toegangen vanuit volle zee, alsmede de Schelde beneden Antwerpen, vrij zullen zijn voor de vaart van alle naties, uitgezonderd oorlogsschepen. De schepen zullen gedurende hun doorvaart *noch vanwege België, noch vanwege Nederland, ooit aan rechterlijke of administratieve maatregelen onderhevig zijn.*

Slechts omtrent de schepen welke bestemd zijn voor of afkomstig zijn van de *eigen* havens, zullen beide landen dergelijke maatregelen kunnen treffen, indien zij ieder voor zich dit nuttig oordeelen.

Dit is de concrete inhoud van § 1.

Hieruit volgt, dat vreemde schepen, varende op de Westerschelde, geheel aan de Nederlandsche territoriale rechtsmacht zullen worden onttrokken, hetgeen zonder meer een „juridisch monstrum” kan worden genoemd. Immers zoodoende zal noch een *conservatoir* (bijv. bij een aanvaring door een vreemd schip) noch een *executoir* (bijv. bij een door den Nederlandschen rechter tegen een vreemdeling-scheepseigenaar gewezen vonnis) *beslag* kunnen worden gelegd, gezwegen nog van het geval, dat een misdaad aan boord van zulk een schip wordt of werd begaan. Onze Commissie denkt hier voorts ook aan den smokkelhandel, die door deze bepalingen zal worden begunstigd. Smokkel-schepen zullen immers niet, evenmin als de andere schepen, welke niet afkomstig zijn van of bestemd zijn voor eigen havens, aan eenig onderzoek, oponthoud of belemmering op welken grond dan ook, onderworpen mogen worden.

Naar het oordeel onzer Commissie tast deze § de territoriale rechtsmacht van Nederland aan en is het de vraag of hier niet sprake is van een gedeeltelijke „overgang van territoriale souvereiniteit” door de Mogendheden in haar bovengenoemde resolutie van 4 Juni bij voorbaat met be-

¹⁾ Voor I zie p. 212 in het No. van 3 Mrt.

Indexcijfers van 51 invoer- en 19 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia en Soerabaja.

	Invoerartikelen.					Totaal	Uitvoerartikelen.		Totaal groothandel.	
	Levens- middelen ¹⁾	Textiel- goederen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾		Zonder huiden	Met huiden	Zonder huiden	Met huiden
1913...	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
1922...	176	211	181	153	176	186	130	123	173	
1923...	174	208	186	165	176	187	140	133	176	
1924...	173	208	182	159	189	185	150	141	178	
Januari 1925...	167	208	182	159	197	186	152	—	178	
Februari	168	208	181	157	196	185	150	—	177	
Maart	166	209	180	157	198	185	152	144	179	
April	163	207	173	157	199	184	145	—	175	
Mei	162	207	175	153	199	183	142	—	174	
Juni	162	206	175	152	199	183	141	—	173	
Juli	162	202	175	152	201	182	149	—	175	
Augustus	166	202	170	154	207	183	150	142	176	
September	168	202	173	148	207	183	147	—	175	
October	169	201	173	151	209	184	151	—	177	
November	170	199	174	147	211	184	157	149	178	

¹⁾ 9 art. ²⁾ 18 art. ³⁾ 8 art. ⁴⁾ 8 art. ⁵⁾ 8 art.

trekking tot een herziening als deze bij Verdragen van 1839 uitdrukkelijk uitgesloten.

§ 2.

Onze Commissie maakt Uw Bestuur opmerkzaam, dat zij deze §, welke moet worden beschouwd in verband met de navolgende § 8, een voor Nederland zeer nadeeligen en bezwarende bepaling van het verdrag acht, (zooals zij meent dat het hierna te bespreken kanaal Antwerpen—Moerdijk een voor Rotterdam zeer nadeelige, aan België toegestane concessie kan worden genoemd). § 2 luidt als volgt:

„De Hooge contracteerende partijen beschouwen het als een hoofdbeginsel, dat de Westerschelde met hare toegangen vanuit volle zee, alsmede de Schelde beneden de haveninrichtingen van Antwerpen, wat de bevaarbaarheid betreft, ten allen tijde moeten beantwoorden aan de eischen, welke zoowel door den vooruitgang van den scheepsbouw als door de toenemende behoefte van de scheepvaart worden gesteld.”

§ 8 aldus:

Ieder der beide Staten zal de *kosten van onderhoud en van bediening dragen van zijn gedeelte van den waterweg.*

Het onderhoud en de bediening van den waterweg omvatten den dienst van de betonnen, verbakening en verlichting overeenkomstig de aangehechte lijsten van tonnen, bakens en lichten, alsmede de uitvoering van alle werken, met uitsluiting van de werken landwaarts van de bandijken, welke ten doel hebben *den waterweg te houden in den staat van bevaarbaarheid overeenkomstig de aangehechte kaart in drie bladen.*

De beide Staten zullen zich nader verstaan omtrent ieders aandeel in de niet onder alinea I van deze paragraaf begrepen kosten, waaronder mede zijn te verstaan de meerdere kosten, van onderhoud en bediening, welke het gevolg zullen zijn van de werken en maatregelen, waarop die kosten betrekking hebben.

De „toelichtende memorie” (welke door de beide regeringen is ontleend aan de „toelichtende memorie” van den inhoud van het Verdrag van groot belang is), zegt, dat hetgeen § 8 bedoelt met „onderhoud en bediening” neerkomt op het houden van den waterweg in zijn tegenwoordigen staat van verlichting en bevaarbaarheid. Voorts zegt de toelichtende memorie ten deze het volgende:

„De bedoelde werken zullen bestaan, behalve in de opruiming van wrakken in het betonde vaarwater, in de uitvoering van het baggerwerk, noodig om de doorgaande vaargeul voor de groote scheepvaart in den tegenwoordigen staat van bevaarbaarheid te houden.

Partijen zijn het er over eens, dat Nederland aan zijne *verplichtingen* uit dien hoofde *voldoet* als het *de kosten draagt* van baggerwerk in zijn gedeelte, noodig om het aan vaartuigen, welke bij den *op de kaart aangegeven toestand* de geheele in het vorige lid bedoelde vaargeul op en af kunnen varen, mogelijk te maken zulks onder gelijke voorwaarden van veiligheid en gemak te blijven doen.”

Zooals Uw Bestuur uit deze § 8 en de Toelichting daarop kan lezen, wordt de *omvang der verplichtingen, welke Nederland* hierin op zich neemt, bepaald door een „kaart in drie bladen”. Naar het inzicht onzer Commissie ware het logisch indien deze kaart reeds aanstonds tegelijk met het openbaar worden van dit Verdrag, zoude zijn overgelegd. Echter heeft tot heden toe niemand — hebben ook de leden van ons Parlement niet — inzage kunnen krijgen van deze kaart.

Onze Commissie stelt Uw Bestuur voor, den Minister te verzoeken, zoo spoedig mogelijk openbaarheid te willen geven aan dit, voor een juiste beoordeeling dezer § 8 onmisbare stuk.

Maar gesteld zelfs, dat deze kaart is samengesteld zoodanig, dat daaruit een vooropgezette bedoeling duidelijk blijkt, om de Nederlandsche verplichtingen zoo min bezwarend mogelijk te omlijnen, dan zal naar het oordeel onzer Commissie daarmee toch geenszins aan de groote bezwaren tegen deze bepalingen zijn tegemoet gekomen. Ook dan blijft deze regeling in *beginsel* voor Nederland zeer moeilijk te aanvaarden.

Terwijl immers de tot nog toe van *Belgische zijde* verlangde maatregelen van „onderhoud en bediening” door *België* worden bekostigd, zal ten gevolge van de nieuwe regeling Nederland voortaan op eigen kosten de Schelde bevaarbaar moeten houden, vrijwel uitsluitend ten bate van Antwerpen. Daarenboven zullen misschien ter uitvoering van deze § 2 maatregelen moeten worden genomen — ten bate van België —, welke voor het aangrenzend polderland — Nederlandsch gebied — zeer nadeelig zijn.

De omvang der verplichtingen, welke Nederland in deze § 2 op zich neemt is feitelijk niet te overzien. Het is bekend, dat bodemverschuivingen en verzandingen in de Schelde geregeld plaats vinden. (De Commissie illustreert dit aan een recent geval). De Belgische regering zal

in de toekomst, steunende op dit Verdrag en met de „kaart in drie bladen” in de hand, instandhouding van den op die kaart aangegeven vaarweg kunnen eischen, terwijl dit misschien voor Nederland ten gevolge van dergelijke bodemverschuivingen en verzandingen, enz. in de Schelde, schier onmogelijk of niet dan met zeer groote financiële lasten uitvoerbaar zal zijn.

Onze Commissie vraagt Uw Bestuur, den Minister nog eens opmerkzaam te willen maken op de door onze organisatie herhaaldelijk bepleite en door de regering meermalen erkende wenschelijkheid van verlaging der zoo drukende directe belastingen; de geldelijke verplichtingen, welke Nederland in dit Verdrag op zich neemt, zullen er grootelijks toe kunnen bijdragen, de aangekondigde regeringsplannen t.o.v. belastingverlaging goeddeels illusoir te maken.

Ten slotte kan onze Commissie hieraan nog toevoegen, dat zij zich wel rekenschap heeft gegeven, dat een onthefing van België van deze financiële lasten in eenig opzicht een versterking van Nederland's staatkundige positie tegenover België tot gevolg zal hebben. Men kan n.l. zeggen dat deze ontheffing een krachtige staatkundige reactie beteekent op de Belgische eischen voor alleen-zeggenschap op de Schelde en ook op de meermalen — ook van Nederlandsche zijde — voorgestelde oplossing van het Scheldenvraagstuk in de richting van een internationalisatie van de Schelde (waardoor dit water staatkundig met de open zee gelijk zou worden gesteld).

Het volledig dragen der kosten van onderhoud en bediening kan een bewuste demonstratie van het Soverein eigendomsrecht van den Nederlandschen Staat op dit grondgebied worden genoemd.¹⁾

Mocht de Nederlandsche regering met art. IV § 8 inderdaad vooral hebben beoogd de Nederlandsche souvereiniteit op de Schelde te demonstreeren, dan vraagt onze Commissie zich af, hoe dezelfde regering dan eveneens haar goedkeuring heeft kunnen hechten aan eveneens artikelen van dit Verdrag, welke min of meer een aantasting van die Souvereiniteit beteekenen. (Onze Commissie denkt hier aan de bovenbesproken § 1 van art. IV en aan de hierna te bespreken §§ 3, 4, 5 en 6 van art. IV).

Onze commissie meent, dat de oplossing van het vraagstuk van het onderhoud enz. der Schelde in geheel andere richting zou moeten worden gezocht.

Naar haar inzicht zouden de bepalingen van dit Verdrag, welke op dit vraagstuk betrekking hebben, kunnen worden vervangen door een of meer artikelen die inhouden, dat de Nederlandsche Staat bereid is, onder nader te noemen voorwaarden, *concessie* te verlenen tot het verrichten van die werken, welke moeten dienen tot onderhoud en bediening van het Nederlandsch gedeelte der Schelde.

Hetzij een dergelijke concessie van Belgische zijde zal worden aangevraagd door den Belgischen Staat, door een particuliere maatschappij of een lichaam waarin b.v. de Belgische Staat voor het grootste deel het kapitaal verstrekt, in ieder geval wordt dan bereikt, dat en de Nederlandsche souvereiniteit behouden blijft en zich afdoende demonstreert, en dat de kosten zullen worden gedragen geheel of grootendeels door degenen, ten wiens behoeve de betrokken werken moeten verricht worden.

Ofschoon onze Commissie zich bewust is, dat een regeling als hierboven beschreven in beginsel vrijwel lijnrecht tegenovergesteld is aan die, welke in het Verdrag voorkomt, meent zij Uw Bestuur toch te mogen vragen, de aandacht van den Minister op de wenschelijkheid van een zoodanig concessie-stelsel te willen vestigen.

In de §§ 3, 4, 5, 6 en 7 wordt voorts behandeld de instelling van een „commissie van beheer” ter behartiging van de belangen van de scheepvaart op de Schelde. (Volgt een overzicht van samenstelling en werkwijzen der Commissie).

Het feit, dat in plaats van de commissie van toezicht van het Verdrag van 1839 een dusdanige „commissie van beheer” tot stand zal komen, brengt praktisch mede, dat de Nederlandsche regering na totstandkoming van dit Verdrag in laatste instantie niet meer vrij zal zijn te beslissen omtrent alles, wat deze „commissie van beheer” te regelen zal krijgen. Indien immers de Nederlandsche regering met de Belgische niet tot overeenstemming zal kunnen komen en op haar stuk blijft staan, dan kan de Belgische regering een definitieve beslissing vragen aan een scheidsrecht, hetwelk bestaat uit vijf leden, van wie slechts één Nederlander is. Zoo zullen ten slotte buitenlanders als beslissende scheidsrechters worden gemengd in Nederlandsche waterstaatsbelangen, welke toch zoo eigenaardig zijn, dat een vreemdeling hierin zoo goed als zeker geen juist inzicht zal kunnen krijgen.

Waar voorts de beslissingen van dit scheidsgerecht

¹⁾ Zie de „Mem. van Toel.” blz. 4, al. 3.

uiteraard Nederlandsch grondgebied zullen betreffen, meent onze Commissie, dat bovengenoemde regeling een *aantasting van de Souvereiniteit* beteekent.

Indien de Nederlandsche regeering hare concessies i.z. het door Nederland volledig dragen der kosten van onderhoud etc. der Schelde — welke kosten onze Staatsuitgaven zoo enorm zullen verhoogen — wil rechtvaardigen met het motief, dat deze concessies juist een bewuste demonstratie van haar Souvereiniteit beteekenen, dan zal naar het inzicht onzer Commissie, haar kunnen worden tegengeworpen, dat deze Souvereiniteitsgedachte dan toch in dit Verdrag niet consequent is volgehouden, gezien mede deze §§ 3, 4, 5, 6 en 7 betreffende het beheer der Schelde.

§ 9.

Deze § handelt over het loodswezen op de Wester-Schelde.

Onze Commissie moet Uw Bestuur van haar groote verwondering doen blijken over de wijze waarop dit geregeld is. Wel heeft deze § het voordeel, dat zij de concurrentie tusschen Hollandsche en Belgische loodsen, welke thans op ongewenschte wijze wordt uitgeoefend, aan een regeling onderwerpt.

De bepaling omtrent het bedrag der loodsgelden op de Schelde naar en van Antwerpen, n.l. dat zij niet hooger mogen zijn dan uit of naar zee, naar en van Rotterdam, is hoogst onbillijk, zoowel omdat de afstand van Antwerpen naar zee veel grooter is dan van Rotterdam naar zee, alsook omdat het Verdrag niet verbiedt dat de loodsgelden Antwerpen-zee wel minder mogen zijn dan Rotterdam-zee. Dit is een volslagen bevoordeeling van Antwerpen boven Rotterdam.

Daarenboven wordt door deze bepaling het loodswezen op den *Nieuwen Waterweg* in dit Verdrag betrokken, hetwelk toch zeer zeker buiten het kader van een Nederlandsch-Belgisch Verdrag valt.

§ 11.

§ 11 bepaalt dat de uitoefening van de visscherij en den vischhandel op de Schelde op den voet van een volkomen wederkeerigheid en gelijkheid ten behoeve van de onderdanen van beide landen zal worden geregeld.

Wanneer dit zou beteekenen dat de visscherij op Ooster- en Wester-Schelde voortaan ook door Belgische visschers zou mogen worden uitgeoefend, zou dit der Nederlandsche visscherij aldaar onberekenbare schade berokkenen.

Onze Commissie heeft tegen deze § dan ook bezwaar, omdat niet duidelijk blijkt of dit is bedoeld en deze consequentie er zeer goed uit kan worden afgeleid.

Art. VI en VII.

Na een overzicht van den voornaamsten inhoud dezer artt. schrijft de Commissie:

Ad artikel VII § 1 *België krijgt het recht tot het graven van een kanaal Antwerpen—Moerdijk.*

Het is genoegzaam bekend, dat de ontwikkeling en bloei van Rotterdam voornamelijk daaraan te danken is, dat deze stad over een uitstekende Rijnverbinding met het achterland beschikt. Als Rijnhaven had Rotterdam dan tot nu toe ook een voorsprong boven Antwerpen.

De reeds bestaande Westelijke verbinding van Antwerpen met den Rijn (de kanalen door Walcheren en Zuid-Beveland) blijken thans België niet voldoende te zijn: het wil door aanleg van een kanaal Antwerpen—Moerdijk den voorsprong, welken Rotterdam door zijn gunstiger ligging — aan de monding van den Rijn — heeft, zooveel mogelijk te niet doen en verkreeg voor deze plannen de toezegging van volledige medewerking der Nederlandsche regeering. Indien dit kanaal tot stand komt, zal de vaart van den Rijn naar Antwerpen aanzienlijk worden bekort en bovendien veel veiliger worden, omdat dit kanaal doorloopt tot in het Antwerpsche havengebied, zoodat de scheepvaart dan de vaak moeilijk te bevaren Zeeuwsche stroomen zal kunnen vermijden. Daarenboven zal dit kanaal aan zeer hooge capaciteitseischen moeten voldoen. (Art. VI § 3).

Onze Commissie meent, dat dit kanaal Rotterdam inderdaad grootendeels zal berooven van de natuurlijke voordeelen, t.o.v. de Rijnverbinding, welke deze stad boven Antwerpen heeft en dat ook Amsterdam noodwendig den terugslag hiervan zal moeten ondervinden.

Maar zelfs indien men van meening zou zijn, dat dit kanaal een dergelijk verregaand effect niet zou hebben, dan moet toch in elk geval worden toegegeven, dat ontwijfelbaar vast staat, dat Nederland zeer zeker geen *voordeelen* van dezen waterweg zal hebben te wachten. Niettemin zal Nederland voor den aanleg van dit kanaal groote oppervlakten van zijn grondgebied moeten opofferen, zal het eveneens aandeel in de kosten van onderhoud en aanleg moeten nemen, terwijl geen tollen of heffingen op dezen waterweg ter compensatie van de onkosten zullen mogen worden geheven.

Naar het oordeel onzer Commissie zal ook ten gevolge van toezegging van de Nederlandsche regeering België alleen voordeelen, Nederland alleen nadeel kunnen ondervinden.

Onze Commissie wijst er Uw Bestuur voorts op, dat, mochten de plannen voor dit kanaal onverhoopt verwezenlijkt worden, aan Nederland toch tevoren zeker zal moeten worden *gevaarborgd*, dat het medezeggenschap zal hebben over den loop van dit kanaal in verband met het belang der in die streek liggende Nederlandsche gemeenten.

Ad artikel VI § 2.

Ad artikel VII § 2 en 3.

- a. Nederland stemt toe in een Rijn—Maas—Scheldekanaal;
- b. verbetering van het kanaal Luik—Maastricht;
- c. verbetering van de Zuid-Willemsvaart;
- d. Nederland stemt toe in een kanaal Maasbracht—Neeroeteren.

Indien de kanalen tot stand komen zullen Zuid-Limburg, een deel van Noord-Brabant, Luik en omstreken en een deel van het West-Duitsche industriegebied, tot nu meerendeels achterland van Rotterdam, tot achterland van Antwerpen worden. Dit zal tot gevolg hebben, dat de kanaalwerken in Limburg, die thans worden uitgevoerd en waarvan de aanleg, is ondernomen om Limburg een goede waterverbinding te bezorgen met Noord-Nederland, een groot deel van hunne beteekenis zullen verliezen. Onze Commissie kan er anderzijds echter op wijzen, dat Zuid-Limburg en het Zuid-Oostelijk gedeelte van N.-Brabant door deze kanalen een rechtstreekschen waterweg met Antwerpen zullen verkrijgen.

Wanneer beide kanalenplannen (de verbinding van Maastricht naar de Waal, welke thans in uitvoering is en de in dit Verdrag genoemde kanalen) zullen zijn uitgevoerd, zullen Limburg, en Oostelijk Noord-Brabant door uitstekende waterwegen verbonden worden zoowel met Rotterdam als met Antwerpen.

Voor deze gedeelten van ons land beduiden de in dit Verdrag genoemde kanalen naar het inzicht onzer Commissie ongetwijfeld een vooruitgang.

Vanuit nationaal oogpunt beschouwd is het echter de vraag of men kan zeggen, dat dit voordeel opweegt tegen hetgeen van de tot standkoming van deze kanalen tevens het gevolg zal zijn: dat n.l. het scheepvaartverkeer uit Limburg, een deel van Noord-Brabant, Luik en een deel van het West-Duitsche industriegebied van de Nederlandsche havens zal worden afgeleid naar Antwerpen.

Ten slotte vraagt onze Commissie Uw Bestuur, de aandacht van den Minister te willen vestigen op de belangen van Nederland's derde zeehaven *Terneuzen*.

Terneuzen heeft als zeehaven beteekenis gekregen sedert de doortrekking van den spoorweg van Gent tot Terneuzen en het aanleggen van den spoorweg Mechelen—Terneuzen, die in 1871 werd voltooid. Daar België, Luxemburg, Noord-Frankrijk en Zuid-Duitschland het achterland der haven Terneuzen vormen, is deze zeehaven geheel afhankelijk van maatregelen der Belgische regeering, omdat voor af- en aanvoer der ladingen gebruik gemaakt moet worden van Belgische spoorwegen.

Tot het uitbreken van den oorlog werd de zeehaven Terneuzen ten opzichte van de door de Belgische regeering ingestelde speciale tarieven voor uitvoergoederen over het algemeen gelijk gesteld met de Belgische havens. Toen na het eindigen van den oorlog de Belgische regeering de uitzonderingstarieven opnieuw invoerde, werd Terneuzen van dit voorrecht uitgesloten.

Wel heeft België aangeboden die uitzonderingstarieven ook weer aan de haven Terneuzen te verleen, maar onder voorwaarde, dat deze alleen voor Terneuzen met 10 pCt. zouden worden verhoogd. Door die voorwaarde was de concessie niet te aanvaarden, daar de spoorwegvrachten naar Terneuzen alsdan — hoewel aanzienlijk verlaagd ten opzichte van het gewone tarief — toch nog juist zoo hoog zouden blijven, dat de Belgische havens hun voorrang behielden.

Het is een niet te weerleggen feit, dat Terneuzen zich van de voor deze haven zeer nadeelige gevolgen van den oorlog onmogelijk zal kunnen herstellen, indien de tarieven, die voor de Belgische havens gelden, ook niet voor haar van toepassing zijn.

De gemeente Terneuzen is daarenboven thans genoodzaakt groote bedragen te besteden aan werklozen-uitkeringen, noodig ten gevolge van de werkloosheid, die indirect grootendeels veroorzaakt wordt door het feit, dat voor Terneuzen de speciale spoorwegtarieven niet gelden.

Van 1919 af hebben de organisaties van belanghebbers ten Terneuzen herhaaldelijk den steun ingeroepen onzer regeering, om van België te verkrijgen, dat de verhouding

België—Terneuzen op bevredigende wijze zou worden vastgelegd. Tot nu toe heeft de regering geen noemenswaardige resultaten in deze kunnen bereiken.

De regering heeft meermalen aangevoerd dat zij geen rechten te dezer zake doet gelden tegenover België: er moest een beroep gedaan worden op de welwillendheid van België en afgewacht moest worden tot België zelf aan onze regering een of meer gunsten zou vragen of van haar zou bedingen, maar de Nederlandsche regering heeft daarbij beloofd, de belangen van Terneuzen dan vóór alle andere verlangens van Nederlandsche zijde te zullen bepleiten. Het kan geen bevreemding wekken, dat de belanghebbenden nu ten eerste zijn teleurgesteld, aangezien blijkens het tractaat door België veel is gevraagd, haar veel is toegestaan, doch wederkeerig zeer weinig is vastgelegd ten bate van Nederlandsche belangen, met name voor de haven van Terneuzen niets. Gezien het feit dat de aan België toegekende zeer groote voordeelen, met niet geringe financiële verplichtingen van Nederland voor het maken en onderhouden van werken ten bate der Belgische havens, Antwerpen en Gent, mocht toch zeker als tegenhanger een bevredigende regeling voor de haven van Terneuzen niet ontbreken.

De situatie is immers welbeschouwd zoo, dat bedoelde Belgische havens waterwegen noodig hebben over Nederlandsch gebied, de Nederlandsche haven Terneuzen landwegen noodig heeft over Belgisch gebied.

MAANDCIJFERS. RIJKSPOSTSPARBANK.

JANUARI	1924	1925	1926
Inlagen	f 12.005.431	f 11.549.375	f 11.648.925
Terugbetalingen	„ 10.880.287	„ 10.995.687	„ 10.212.776
Tegoeft der inleggers op ultimo	„ 299.075.297	„ 299.963.930	„ 305.395.963
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 44.988.800	„ 43.492.650	„ 42.011.950
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uitgegeven	13.445	14.532	13.992
Aantal geheel afbetaald	7.623	8.557	7.058
Aantal in omloop op ultimo	1.959.751	1.974.343	1.992.887

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Dec. 1925	Jan./Dec. 1925	Jan./Dec. 1924
Netto productie in tonnen ..	655.819	7.116.579	6.179.007
waarvan kolenslik	23.805	268.413	297.461,5
Aantal normale werkdagen .	25	303	304

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	Dec. 1925	Jan./Dec. 1925	Jan./Dec. 1924
Netto-productie in tonnen ..	16.751	207.625	191.206
Aantal normale werkdagen	25	302	305

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Dec. 1925	Jan./Dec. 1925	Jan./Dec. 1924
Afgeleverd:			
Geraff. zout	2745,5	32.702,15	31.081,30
Industriezout	52,5	490	345,6
Afvalzout	122,4	1.557,2	1.228,05
Aantal normale werkdagen	25	304	306

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Januari 1926	{ 8.421 ¹⁾ 22.610 ²⁾	109	103
1 Januari 1925	{ 8.156 ¹⁾ 21.987 ²⁾	136	91

1) bovengronds. 2) ondergronds.

EMISSIES IN FEBRUARI 1926. *)

Prov. en Gemeentelijke Leeningen .	f 17.693.500,—	
zijnde:		
Drenthe f 700.000,— 4½ % obl. a 99 % ¹⁾		
Dordrecht f 1.400.000,— 4½ % obl. a 98½ % ²⁾		
Rotterdam f 12.000.000,— 4½ % obl. a 97½ % ³⁾		
Utrecht f 4.000.000,— 4½ % obl. a 97½ %		
Industriele Ondernemingen	„ 8.625.000,—	
zijnde:		
Duitschland		
Obligatiën		
Rhein Elbe-Union \$ 3.500.000,— 7 % obl. a 94 %	f 8.225.000,—	
Nederland		
Aandeelen		
N.V. Victoria, Egyptische Cigaretten-Mij. f 400.000,— aand. a 100 %	„ 400.000,—	
Rubber-Maatschappijen	„ 175.000,—	
zijnde:		
Aandeelen		
Cultuur-Maatschappij „Nieuw Tjislak” f 100.000,— aand. a 175 % ⁴⁾		
Diverse Cultuurondernemingen	„ 2.800.000,—	
zijnde:		
Aandeelen		
Cultuur-Maatschappij „Tjilangkap” f 800.000,— aand. a 100 %	f 800.000,—	
N.V. Koloniale Cultuur-Comp. f 1.000.000,— aand. a 200 %	„ 2.000.000,—	
Diversen	„ 248.750,—	
zijnde:		
Obligatiën		
N.V. Bussumsche Waterleiding-Mij. f 250.000,— 5 % obl. a 99½ % ⁵⁾		
Totaal	f 29.542.250,—	
Totaal der emissies in Januari	f 124.766.250,—	
Februari	„ 29.542.250,—	
Algemeen Totaal ..	f 154.308.500,—	

*) In de emissiestatistiek over December 1925 in het No. van 27 Januari jl. is voor de emissie van het Kalisyndicaat ten beloope van f 700.000, f 1.000.000 in rekening gebracht, zoodat men voor het bedrag der industriële emissies in plaats van f 26.518.875,— moet lezen f 23.098.875. Het totaal der emissies in Dec. 1925 bedraagt dus f 40.734.656,25 in plaats van f 44.154.656,25. In verband hiermede moet ook op pag. 113, eerste kolom, 8ste regel v. b. voor f 116.735.000 gelezen worden f 113.315.000.

1) Hiervan f 100.000,— bestemd voor conversie.

2) „ „ 1.313.000,— „ „ „

3) „ „ 11.100.000,— „ „ „

4) Introductie ter beurze tegen 175 %, (eerste koers van afgifte).

5) Deze leening diende geheel voor conversie. 99½ % is de inschrijvingskoers voor houders van oude obligatiën.

Voorts werd in Febr. de inschrijving opengesteld op de volgende obligatieleeningen:

	Gulden	Rente-voet	Emissie-koers
R.K. St. Agnes Hospitaal te Bocholt	300.000	8 %	100 %
Abdij der Paters Benediktijnen te Lambach	250.000	8 %	99½ %
Instituut der Engischen Fräulein St. Mariae te Mainz	250.000	8 %	100 %
College E. E. P. P. Franciscanen te Sittard	300.000	5 %	97½ %
Abdij der Benedictinessen te Herstelle a. d. Weser	110.000	8 %	100 %
Schiffkinderheim St. Joseph te Duisburg	330.000	8 %	99 %
R.K. Kerkbestuur der Parochie van den H. Aloysius te Utrecht	200.000	5 %	99 %
Vereen. v. d. H. Catharina v. Senen te Voorschoten	300.000	5 %	99½ %
R.K. Kerkbesturen der Parochie v. d. H. Bonifacius en de H. Antonius van Padua te Dordrecht	270.000	5 %	99 %
E. E. P. P. Franciscanen te Breslau	200.000	8 %	100 %

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Table with exchange rates for various banks (Zwits. Nat. Bk., N.Bk. v. Denem., Zweedsche Rbk, etc.) and currencies (Ned. Bk., Javascche Bank, Bank van Engeland, etc.)

OPEN MARKT.

Table showing open market exchange rates for Amsterdam, Londen, Berlin, etc. with columns for different months (13 Mrt., 8-13 Mrt., etc.)

1) Call money-koers v. 12 Mrt. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijd.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table with exchange rates for New York from London, Paris, Berlin, and Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table with exchange rates for various locations (Alexandrië, Athene, Bangkok, etc.) from London.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table with exchange rates in the Netherlands for various dates (9 Maart 1926, 10, 11, etc.)

Table with exchange rates for various cities (Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, Madrid).

Table with exchange rates for Stockholm, Copenhagen, Oslo, Buenos Aires, Montreal.

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam. 1) Particuliere opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

ZILVERPRIJS

Table showing silver prices for various dates (8 Maart 1926, 10, 11, etc.)

GOUDPRIJS *)

Table showing gold prices for various dates (8 Maart 1926, 10, 11, etc.)

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$. p. oz. finè. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Table showing the financial status of the Treasury, including assets and liabilities, as of February 27 and March 6, 1926.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

Table showing the floating debt of the Netherlands Indies, including assets and liabilities, as of March 6 and 13, 1926.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 15 Maart 1926.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 57.110.287,90 Bijbnk. „ 13.394.670,19 Ag.sch. „ 24.130.719,99	f	94.635.678,08
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—		—
Idem eigen portef.	f 183.140.936,—		—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—		183.140.936,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 48.876.832,16 Bijbnk. „ 10.679.194,82 Ag.sch. „ 68.701.710,69	f	128.257.737,67
Op Effecten	f 127.135.337,67		—
Op Goederen en Spec.	„ 1.122.400,—		128.257.737,67
Voorschotten a. h. Rijk	„ 3.972.091,47		—
Munt en Muntmateriaal			—
Munt, Goud	f 50.330.605,—		—
Muntmat., Goud	„ 379.584.405,78		—
	f 429.915.010,78		—
Munt, Zilver, enz.	„ 25.488.272,48		—
Muntmat., Zilver	„ —		—
Effecten			455.403.283,26
Belegging Res.fonds. id. van 1/8 v. h. kapit.	f 6.482.856,29 „ 3.984.372,08		10.467.228,37
Gebouwen en Meub. der Bank	„ 5.171.000,—		—
Diverse rekeningen	„ 41.686.991,09		—
	f		922.734.945,94
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—		—
Reservefonds	„ 6.483.597,96		—
Bijzondere reserve	„ 12.000.000,—		—
Bankbiljetten in omloop	„ 824.433.685,—		—
Bankassignatiën in omloop	„ 410.699,26		—
Rek.-Cour. { Het Rijk	f —		—
saldo's: { Anderen	„ 41.009.900,03		41.009.900,03
Diverse rekeningen	„ 18.397.063,69		—
	f		922.734.945,94
Beschikbaar metaalsaldo	f 281.725.457,09		—
Op de basis van 2/3 metaaldekking	„ 108.554.600,23		—
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 1.408.627.285,—		—

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-tings-perc.
15 Mrt. '26	429.915	25.488	824.434	41.421	281.725	52
8 „ '26	430.445	25.458	834.753	39.196	280.605	52
1 „ '26	430.773	26.018	850.790	43.421	277.415	51
22 Febr. '26	431.647	26.372	818.406	77.090	278.385	51
15 „ '26	432.826	26.243	829.509	79.051	276.820	50
8 „ '26	435.211	25.851	839.915	78.165	276.944	50
16 Mrt. '25	504.488	20.661	895.528	51.295	335.416	55
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
15 Mrt. 1926	94.636	***	128.258	183.141	41.687
8 „ 1926	98.241	26.000 ³⁾	123.201	191.106	35.734
1 „ 1926	91.354	17.000 ⁴⁾	140.401	191.060	40.914
22 Febr. 1926	82.302	6.000 ⁵⁾	120.910	203.012	58.714
15 „ 1926	82.984	6.000	118.549	235.203	40.011
8 „ 1926	80.349	—	124.337	238.741	47.132
16 Mrt. 1925	98.451	2.000	154.592	127.111	72.408
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van 2/3 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa. ³⁾ per 6 Maart. ⁴⁾ per 27 Febr. ⁵⁾ per 23 Febr.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldeas.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 Februari 1926	1.028	1.691	74	5	1.086	67
1 Januari 1926	1.053	1.582	77	33 ³⁾	994	72
1 December 1925	945	1.566	78	77	864	75
1 November 1925	999	1.538	98	115	819	102
1 October 1925	998	1.525	97	121	837	114
1 Februari 1925	699	1.531	79	216	1.211	291

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Sluitpost der passiva. ³⁾ Tegoed v. h. Gouv.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldeas. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikk. metaal-saldo
6 Mrt. 1926	243.000	—	338.000	54.500	164.500
27 Feb. 1926	243.250	—	338.000	65.500	162.550
20 „ 1926	243.500	—	340.000	65.000	162.500
13 Feb. 1926	202.756	39.944	345.901	64.533	161.302
6 „ 1926	202.723	39.454	346.836	57.438	162.049
30 Jan. 1926	201.725	39.769	345.048	57.877	161.653
23 „ 1926	199.495	39.143	348.938	49.900	159.605
7 Mrt. 1925	133.736	51.385	277.377	60.805	118.356
8 „ 1924	158.695	64.436	263.374	78.722	155.512
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-tings-percentage
6 Mrt. 1926	—	98.660	—	***	62
27 Feb. 1926	—	110.450	—	***	60
20 „ 1926	—	108.880	—	***	60
13 Feb. 1926	8.078	19.166	49.004	83.167	59
6 „ 1926	8.166	19.972	52.765	83.542	60
30 Jan. 1926	8.029	21.423	56.904	78.517	60
23 „ 1926	8.075	24.464	56.631	76.721	60
7 Mrt. 1925	19.887	17.775	52.832	67.399	55
8 „ 1924	34.881	19.033	68.736	21.514	65
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 2/3 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
10 Maart 1926	145.593	141.246	289.058	56.250	237.712
3 „ 1926	145.551	141.721	287.033	56.250	235.558
24 Febr. 1926	144.493	141.138	284.179	56.250	232.669
17 „ 1926	144.671	140.448	284.784	56.250	233.377
10 „ 1926	144.557	141.092	286.360	56.250	235.066
3 „ 1926	144.513	141.954	287.345	56.250	235.988
11 Maart 1925	128.609	124.200	284.685	27.000 ²⁾	235.379
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-tings-perc. ¹⁾
10 Mrt. '26	39.295	74.183	16.756	102.524	24.096	20 1/2
3 „ '26	38.015	76.274	13.546	106.038	23.580	19 1/2
24 Febr. '26	38.243	79.056	16.065	106.176	23.105	18 1/8
17 „ '26	43.782	80.884	23.583	106.918	23.972	18 3/8
10 „ '26	43.947	77.686	17.887	108.813	23.215	18 1/16
3 „ '26	43.002	73.336	13.768	106.737	22.309	18 1/2
11 Mrt. '25	40.097	78.166	13.688	110.460	24.159	19 1/2
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/8

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits. ²⁾ Gouddekking.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Buit. gew. sch. qld. Staat	Schatkistbiljetten ¹⁾	Wis-sels.
11 Mrt. '26	5.548	1.864	329	572	35.450	5.281	3.066
4 „ '26	5.548	1.864	329	571	35.700	5.274	4.251
25 Febr. '26	5.548	1.864	329	577	34.500	5.253	3.372
18 „ '26	5.548	1.864	327	571	34.600	5.253	3.137
11 „ '26	5.548	1.864	325	570	34.650	5.243	3.044
12 Mrt. '25	5.564	1.864	307	573	21.800	4.950	6.059
23 Juli '14	4.104	—	640	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitenl.	Uitge-stelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	Staat
11 Mrt. '26	14	3	2.524	51.951	2.824	37
4 „ '26	13	4	2.453	52.065	2.836	9
25 Febr. '26	10	4	2.463	50.991	2.960	53
18 „ '26	16	4	2.498	50.962	2.869	9
11 „ '26	14	4	2.550	51.089	2.823	29
12 Mrt. '25	27	8	3.103	40.871	1.866	12
23 Juli '14	8	—	769	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. tenl. circ. banken 1)	Devisen als goud- dekking	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
6 Maart 1926	1.404,9	207,7	468,3	1.160,0	20,7
27 Febr. 1926	1.382,4	190,4	460,8	1.346,0	25,1
23 „ 1926	1.361,4	174,5	419,2	1.266,1	5,1
14 „ 1926	1.307,2	168,0	432,4	1.320,8	9,3
7 „ 1926	1.255,6	143,0	418,5	1.411,3	5,1
7 Maart 1925	985,2	269,1	328,4	1.633,1	8,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva	Door Rijksb. geher- disc.
6 Maart 1926	234,9	905,9	2.729,7	714,7	533,3	462,4
27 Febr. 1926	234,2	783,3	2.822,3	585,9	613,7	484,2
23 „ 1926	233,9	841,9	2.317,3	1.002,6	625,7	508,7
14 „ 1926	233,9	784,1	2.419,9	872,6	605,0	518,3
7 „ 1926	233,8	779,0	2.563,1	765,3	570,6	500,9
7 Maart 1925	112,1	1.373,4	2.035,5	925,2	1.216,9	565,6
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0	—

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 6 Mrt., 27, 23, 14, 7 Febr., resp. 312,8; 251,3; 353,7; 290,6; 219,5 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buit. tenl. sald. Beleen. van prom.d. provinciën	Binnen- landsche wissels	Belee- ningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg. Crt. Staat	Rekg. Crt. Particulieren
11 Mrt.'26	395 480	958	606	5.200	7.503	3	177
4 „ '26	396 480	904	584	5.200	7.507	14	86
25 Feb.'26	396 480	984	475	5.200	7.415	59	103
18 „ '26	395 480	1.046	489	5.200	7.364	—	289
11 „ '26	395 480	1.063	559	5.200	7.450	36	254
4 „ '26	395 480	1.059	574	5.200	7.467	9	277
12 Mrt.'25	378 480	1.326	318	5.200	7.568	4	250

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
24 Feb.'26	2.766,6	1.452,5	149,9	540,1	304,1
17 „ '26	2.789,3	1.443,0	150,9	538,4	301,6
10 „ '26	2.794,9	1.484,9	144,4	533,4	300,5
3 „ '26	2.791,9	1.496,4	147,3	487,8	302,3
27 Jan.'26	2.801,2	1.561,1	152,1	448,6	295,4
20 „ '26	2.814,8	1.566,2	152,1	453,2	305,9
25 Feb.'25	2.893,6	1.647,9	136,0	433,8	317,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu- latie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. 1)	Algem. Dek- kings- perc. 2)
24 Feb.'26	330,6	1.679,4	2.262,2	119,3	70,1	74,0
17 „ '26	334,5	1.661,1	2.326,5	118,9	69,9	73,7
10 „ '26	333,2	1.667,8	2.296,1	118,4	70,5	74,2
3 „ '26	349,8	1.662,5	2.282,5	118,1	70,7	74,5
27 Jan.'26	365,1	1.667,3	2.272,2	118,3	71,1	75,0
20 „ '26	370,0	1.692,0	2.298,3	118,2	70,5	74,4
25 Feb.'25	364,7	1.728,8	2.269,6	113,6	72,3	75,8

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
17 Feb.'26	716	13.961	5.465	1.684	18.640	5.421
10 „ '26	716	14.006	5.490	1.664	18.683	5.406
3 „ '26	717	13.976	5.478	1.635	18.641	5.404
27 Jan.'26	717	13.949	5.477	1.649	18.620	5.385
20 „ '26	718	14.024	5.445	1.671	18.750	5.375
18 Feb.'25	739	13.171	5.405	1.647	18.052	4.936

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 15 Maart 1926.

De internationale fondsenmarkten zijn gedurende de achter ons liggende berichtperiode sterk bewogen geweest. In de eerste plaats door den stroeven gang van zaken bij de besprekingen in den Volkenbond, vervolgens door de crisis, welke plotseling voor het Belgische betaalmiddel is uitgebroken. Desondanks was de algemeene houding niet zoo lusteloos, als men op grond van deze gebeurtenissen had kunnen verwachten. Vooral de fondsenmarkt te Berlijn heeft vrij grooten weerstand geboden, zoodat het algemeene peil van binnenlandsche aandelen eerder iets hooger kon worden gesteld. Hiertoe hebben voornamelijk scheepvaart- en automobielaandelen bijgedragen, waartegenover andere soorten, als montaan-aandelen, iets achter zijn gebleven. Toch waren de omzetten niet groot. De herhaaldelijk elkaander tegensprekende berichten uit Genève hebben een nerveuze stemming in het leven geroepen, waardoor enerzijds de beurshandel geneigd was in blanco af te geven, anderzijds het publiek weinig animo tot het aangaan van speculatieve posities betoonde. Het slot was kalm met een vrij vasten grondtoon.

Te Londen hebben eveneens de berichten uit Genève een onaangename indruk gemaakt. Bovendien waren hier nog andere factoren, welke er toe hebben bijgedragen de beurs een min of meer loom aanzien te geven. De financiële crisis in Frankrijk, welke nog steeds niet tot het verleden behoort, heeft er b.v. toe geleid sceptisch te staan tegenover een mogelijke regeling van de Fransche buitenlandsche schulden, terwijl bovendien het gevaar van valutaconcurrentie grooter is geworden. Tegen het midden der berichtperiode werd het rapport van de commissie tot onderzoek naar de toestanden in de steenkoolnijverheid gepubliceerd, hetwelk in de City vrij koel en met eenige onrust ten aanzien van de toekomst is ontvangen.

Te Parijs is de markt lusteloos geweest, eveneens in verband met de meldingen uit de kringen van den Volkenbond. Bovendien achtte men het niet onmogelijk, dat het prestige van Briand als minister-president na diens terugkomst uit Genève iets zou zijn verminderd. Tegen het einde der berichtperiode heeft ook de daling van den Belgischen franc invloed op de beurs van Parijs uitgeoefend, vooral, omdat toen ook het Fransche ruilmiddel teekenen van verzwakking begon te vertoonen.

Te New York is de rust, na de daling van enkele weken geleden, weder bijna volkomen teruggekeerd. Toch was er een vertraging van tempo te ontdekken, dat, behalve door de natuurlijke reactie op een groote krachtsinspanning, kon worden verklaard door de berichten uit industriële centra. Zoo hebben de onuitgevoerde orders van de Steeltrust per einde Februari een vermindering ondergaan, waaraan men eenige beteekenis hecht. Aan den anderen kant hebben de besluiten van de regering inzake verschillende fusies — o.a. in de petroleum-nijverheid — bewezen, dat het afwijzen van de Nickel Plate fusie niet moet worden beschouwd als een principiële oppositie tegen samensmeltingen in het algemeen.

Ten onzent is de markt zeer kalm geweest en niet al te sterk onder den indruk van de oneenigheid in den Volkenbond, hoewel deze toch wel tot gevolg heeft gehad, dat een vermindering van omzetten is ontstaan. De beleggingsafdeeling is iets minder vast geworden; er zijn van den eenen dag op den anderen fractionele fluctuaties te constateeren geweest, welke hun oorzaak hebben gevonden in de houding van de geldmarkt. De koersen zijn echter over het algemeen slechts in zeer geringe mate gedaald. 6% Ned. Werk. Schuld 1922: 106 $\frac{1}{4}$, 106 $\frac{1}{8}$, 106 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ % Ned. Werk. Schuld 1917: 99 $\frac{1}{8}$, 99 $\frac{1}{4}$, 99 $\frac{1}{2}$; 7% Ned.-Indië: 101 $\frac{1}{8}$, 101 $\frac{3}{16}$, 101 $\frac{1}{2}$; 5% Brazilië 1903 £ 100: 80 $\frac{1}{16}$, 82, 81; 8% Sao Paulo: 103 $\frac{1}{16}$, 104 $\frac{1}{4}$, 103 $\frac{1}{8}$.

De rubbermarkt was doorgaans vast, in overeenstemming met de aanwijzingen van de markt voor het product te Londen. Ondanks de waarschuwend stemmen, welke ook in ons land zijn opgegaan tegen het vormen van een verkooporganisatie, geloof men hier en daar, dat een dergelijke organisatie toch tot stand zal komen, waarvan men in sommige kringen verbetering van de rubberpositie verwacht.

Amsterdam Rubber: 333 $\frac{7}{8}$, 353 $\frac{1}{4}$, 351 $\frac{1}{4}$; Deli Batavia Rubber: 234, 249, 251; Hessa Rubber: 442, 470 $\frac{1}{2}$, 474; Indische Rubber Comp: 416, 438, 439; Java Caoutchouc: 208, 218 $\frac{1}{2}$, 214 $\frac{1}{2}$; Kali Telepak: 345, 365, 364; Ned.-Ind. Rubber en Koffie: 333 $\frac{1}{2}$, 340; R'dam Tapanoeli: 161, 167, 163; Serbadjadi: 358, 376, 374; Sumatra Caoutchouc: 290, 309, 307; Wai Sumatra Rubber: 300, 313, 307 $\frac{1}{2}$.

De tabaksafdeeling heeft groote koersverschillen te zien

gegeven. In den aanvang van de berichtsweek hebben de lage taxaties der makelaars een druk op de afdeling uitgeoefend, welke in het verder verloop weder plaats heeft gemaakt voor een herstel. Naarmate echter de dag van de eerste voorjaarsinschrijving naderde, deed zich het pessimisme sterker gevoelen. Hierdoor ondergingen de meest vooraanstaande soorten een gevoelig koersverlies. Na het bekend worden der resultaten reageerden de prijzen echter niet verder.

Arendsburg: 485 $\frac{1}{2}$, 501, 495; Besoeki Tabak: 220, 230, 221; Deli Batavia: 392, 413, 406 $\frac{1}{2}$; Deli Mij.: 380 $\frac{1}{2}$, 375, 374 $\frac{1}{2}$; de Oostk.: 217 $\frac{3}{4}$, 226, 220; Senembah: 482 $\frac{1}{2}$, 493, 477 $\frac{1}{2}$.

De suikermarkt bleef nagenoeg ongewijzigd. De Cubanoteeringen hebben geen aanleiding gegeven tot belangrijke fluctuaties en ook de mededeeling, dat de Cubaplanters een organisatie overwegen, waarvan een mogelijke restrictie van den oogst het gevolg zou kunnen zijn, bleef zonder groote uitwerking. Toch ontstond hierdoor een vaste ondergrond.

Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 162 $\frac{3}{8}$, 165 $\frac{3}{8}$, 165 $\frac{7}{8}$; Handelsverg. Amsterdam: 638, 646, 641 $\frac{1}{2}$; Java Cultuur Mij.: 337 $\frac{1}{2}$, 345, 336; Moorman: 455, 460, 430, 435; Ned. Ind. Suiker Unie: 223 $\frac{3}{8}$, 224, 222 $\frac{1}{2}$, 224 $\frac{3}{8}$; Poerworedjo: 106 $\frac{1}{8}$, 108 $\frac{1}{8}$, 108; Tjepper: 650, 645, 649 $\frac{1}{2}$; Watoetoelis Poppoh: 685, 675, 680.

Petroleum-aandeelen werden bijna niet verhandeld. Op enkele dagen ontstond wel eenige belangstelling voor aandeelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, doch spoedig luwde deze, zoodat een reactie van betekenis intrad. Zelfs de daling van den franc heeft hierin geen verbetering van betekenis kunnen brengen. Van de overige petroleumsoorten waren aandeelen Peudawa naar den achtergrond gedrongen, hetgeen gepaard is gegaan met een lichten achteruitgang van den koers.

Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 370, 377 $\frac{1}{2}$, 372; Gec. Holl. Petr. Mij.: 184, 187 $\frac{1}{2}$, 184 $\frac{1}{8}$; Kon. Petroleum Mij.: 390 $\frac{1}{2}$, 396 $\frac{1}{2}$, 390 $\frac{1}{2}$; Perlak Petr.: 80, 78 $\frac{5}{10}$, 79 $\frac{1}{2}$; Peudawa: 56 $\frac{1}{2}$, 51 $\frac{1}{8}$, 52 $\frac{1}{2}$.

Scheepvaart-aandeelen bleven veronachtzaamd, terwijl de koersen ongeveer onveranderd zijn gebleven.

Holland-Amerika Lijn: 47 $\frac{1}{2}$, 46, 46 $\frac{1}{2}$; Java China Japan Lijn: 121 $\frac{1}{2}$, 120 $\frac{1}{2}$; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 77, 78, 78 $\frac{1}{2}$; Ned. Scheepvaart Unie: 170 $\frac{1}{2}$, 166 $\frac{1}{2}$, 167; Stoomvaart Mij. Nederland: 170 $\frac{1}{2}$, 171, 170.

Sterker heeft de markt voor binnenlandsche industriële aandeelen de aandacht getrokken. Speciaal voor aandeelen Jurgens was de vraag tamelijk omvangrijk in verband met de geruchten omtrent een schikking inzake het proces om de uit te keeren dividenden over de jaren 1922, 1923 en 1924. Toch konden de hoogste koersen niet behouden blijven. Voor aandeelen Nederlandsche Kunstzijdefabriek ontwikkelde zich belangstelling in verband met een mededeeling van de directie, waaruit door de beurs gunstige perspectieven zijn geconcludeerd. Van de overige industriële aandeelen verdienen nog vermelding aandeelen Algemeene Norit Maatschappij en aandeelen van Gelder's Papierfabrieken, welke tot hogere koersen gezocht waren.

Centrale Suiker Mij.: 133, 132 $\frac{1}{2}$, 132 $\frac{1}{4}$; Du Cro & Brauns: 55, 60, 55; Holl. Kunstzijde Ind.: 129, 127 $\frac{1}{2}$, 126 $\frac{3}{8}$; Jurgens: 165 $\frac{1}{2}$, 168 $\frac{3}{4}$, 163 $\frac{1}{8}$; Maekubee: 144 $\frac{1}{4}$, 146 $\frac{1}{8}$, 142; Ned. Kunstzijdefabriek: 325, 334 $\frac{1}{2}$, 326 $\frac{1}{2}$; Philips Gloeilampenfabriek: 372, 370, 375, 380.

Mijnaandeelen bleven verwaarloosd; de omzetten noch de koersschommelingen waren van eenige betekenis.

Alg. Exploratie Mij.: 126 $\frac{1}{2}$, 131, 131 $\frac{1}{2}$; Billiton le Rubriek: 660, 642 $\frac{1}{2}$, 660; Bolang Mongondou: 70, 65, 61; Redjang Lebong: 284 $\frac{1}{2}$, 287, 291; Singkep Tin: 280, 277, 276 $\frac{1}{2}$.

Bankaandeelen waren op sommige dagen eenigszins aangeboden, in verband met de reeds gereleveerde houding van de beleggingsmarkt.

Amsterdamsche Bank: 163 $\frac{1}{2}$, 165 $\frac{1}{2}$, 165 $\frac{1}{2}$; Incasso-Bank: 120 $\frac{1}{2}$, 121; Javasche Bank: 338, 340, 345; Koloniale Bank: 190 $\frac{1}{2}$, 192 $\frac{1}{2}$, 191 $\frac{1}{2}$; Ned. Ind. Handelsbank: 158 $\frac{1}{2}$, 159 $\frac{1}{2}$, 159 $\frac{1}{2}$; Ned. Handel Mij.: 148, 148 $\frac{1}{8}$, 147 $\frac{1}{8}$; R'damsche Bankver. 70, 71 $\frac{1}{2}$, 72; Twentsche Bank: 138 $\frac{1}{2}$, 139.

De afdeling voor Amerikaanse fondsen was tamelijk vast, met uitzondering van aandeelen Intercontinental Rubber Company. Naar verluidt zou ter beurze van Amsterdam een omvangrijke post nieuwe aandeelen zijn aangeboden beneden den beurskoers, hetgeen uit den aard der zaak ook een druk op de notering der oude aandeelen heeft uitgeoefend.

American Smelting & Ref.: 125 $\frac{1}{2}$, 130 $\frac{1}{2}$, 126 $\frac{3}{4}$; Anacanda Copper: 94, 93 $\frac{1}{2}$, 92 $\frac{1}{2}$; Studebaker: 56 $\frac{1}{2}$, 58 $\frac{1}{2}$, 57 $\frac{1}{2}$; United States Steel: 125 $\frac{1}{2}$, 128 $\frac{1}{10}$, 125 $\frac{1}{2}$; Atehison Topoca: 128 $\frac{1}{8}$, 130; Baltimore & Ohio: 92 $\frac{1}{2}$, 90 $\frac{1}{2}$; Erie: 29, 30 $\frac{1}{2}$, 29 $\frac{1}{8}$; Union Pacific: 149 $\frac{1}{2}$, 150, 149 $\frac{1}{4}$; Wabash Railway: 42 $\frac{1}{10}$, 44 $\frac{1}{10}$, 49 $\frac{1}{2}$.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

16 Maart 1926.

De stemming voor tarwe is in het algemeen nog niet verbeterd, niettegenstaande de verschepingen naar Europa wederom klein waren. Weliswaar waren de prijzen aanvankelijk hooger in verband met vastere markten in Noord- en Zuid-Amerika, maar belangrijke zaken kwamen niet tot stand en in de meeste gevallen bleef de pariteit van de prijzen der exportlanden niet gehandhaafd. Portugal toonde evenwel belangstelling voor Canadeesche tarwe en kocht eenige ladingen. In de Engelsche markt werden niet veel ladingen verhandeld, doch partijen vonden een geregelden omzet. Er heerscht evenwel weinig ondernemingslust en voor tarwe op aflading bestaat bijna geen attentie. Dit verklaart ook de kleine verschepingen en de kans op een spoedige toename is niet groot. Ook de exporteurs toonen weinig lust telkens weer onverkochte tarwe af te laden, daar die hoogst waarschijnlijk tot slechte prijzen verkocht moet worden. Dit is de oorzaak, dat op de vrachtenmarkt weinig levendigheid heerscht en dat de vrachten nog steeds gedrukt blijven. Zoodat de markt zich eenigen tijd geleden ontwikkelde, had men groote verschepingen van La Plata tegemoet gezien. Deze blijven uit, zonder dat er van een schaarschte in de Europeesche markten iets merkbaar is.

Bij vergelijking van de stoomende hoeveelheid met het cijfer van een jaar geleden, blijkt het dat er naar Engeland ruim 15 % minder onderweg is; voor orders daarentegen is er ca. 12 % meer, doch naar het Continent direct is de stoomende hoeveelheid ca. 60 % kleiner dan verleden jaar. Door deze cijfers komen de goede Continentale oogsten scherp tot uiting en een verbetering van de Europeesche tarwemarkten zou dan ook alleen te verwachten zijn; indien nu aan het eind van het seizoen de voorraden van Europeesche tarwe en rogge niet van dien aard bleken te zijn, dat een zoo geweldige reductie in de aanvoeren gerechtvaardigd zou blijken. Het is niet uitgesloten dat er zich spoedig in sommige Continentale markten meer vraag ontwikkelt. Trouwens het had er allen schijn van dat deze verbetering reeds begon door te dringen, doch Maandag werd de stemming veel flauwer, o.a. door de daling van den Belgischen franc, wat zelfs zijn invloed in de exportlanden deed gelden, zoodat op 15 Maart zoowel Noord- als Zuid-Amerika lagere noteringen gaven. Toch was de daling daar aanvankelijk sterker en het slot toonde in geen enkele der buiten-Europeesche markten een groote daling. Per saldo toont Buenos-Ayres in de afgelopen week een verhooging van 70 tot 80 centavos of wel ca. 6 à 7 %, Chicago van 7 cts of wel ca. 5 %, Winnipeg van 5 ct. of ca. 3 $\frac{1}{2}$ %.

In de Staten heeft men ten slotte de schatting van Washington van de voorraden bij de boeren als een hausse-argument opgevat, nadat men er aanvankelijk flauw op gestemd was, omdat men nog lagere cijfers verwacht had. In de tabel van de laatste 6 jaar is het percentage van den oogst, dat bij schatting nog bij de boeren aanwezig is, op één na het laagste, doch het absolute cijfer is verreweg het laagste. De zichtbare voorraad blijft geleidelijk aan verminderen, doch de vermindering is misschien voor dezen tijd van het jaar niet sterk genoeg, hetzelfde geldt van den Canadeeschen voorraad.

Wat den nieuwen oogst in Amerika betreft, luiden de berichten over het algemeen gunstig en het prijsverschil tusschen Mei en Juli levering, dit is tusschen ouden en nieuwen oogst, is even groot gebleven, ja zelfs nog iets grooter geworden. In enkele streken schijnen de velden met ijs bedekt te zijn, doch de berichten duiden niet aan dat men ernstige schade verwacht. De verschepingen naar niet-Europeesche landen blijven tamelijk ruim en vooral Australië vindt in het verre Oosten een goed afzetgebied, zoodat niettegenstaande de verschepingen naar Europa zijn afgenomen, Australië geen bijzondere moeite heeft van zijn tarwe af te komen. Ook Rusland verscheepte wederom een kleine hoeveelheid tarwe en is ook verder nog aan de markt. De verscheepte hoeveelheden blijven evenwel gering.

De rogge markt is vaster geworden. De druk van de Europeesche rogge-soorten is kleiner, zoodat dientengevolge Amerikaansche rogge meer attentie trekt. Bovendien biedt ook Zuid-Amerika aan tot meer concurrerende prijzen, doch de roggeoogst is in dit land niet van dien aard, dat hij een blijvend invloed op de Europeesche markten kan uitoefenen. Amerika verscheepte slechts 5000 qrs. naar Belfast en het totaal sedert 1 Juli is ca. 1/3 van wat er verleden jaar verscheept werd. De markten waren toen evenwel ook zeer flauw voor rogge, terwijl zich groote voorraden bevonden aan de zeehavens, die later bijna geheel naar Rusland verscheept werden. Hoe men ook over de Russische oogsten denkt, verscheping naar Rusland van graan moet dit jaar wel als uitgesloten beschouwd worden.

De maïs markt zette haar verbetering verder voort, vooral

Noteringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	15 Maart 1926	8 Maart 1926	16 Maart 1925
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Maart	Mais Maart	Lijnzaad Maart				
13 Mrt.'26	166	78 ⁵ / ₈	40 ⁵ / ₈	13,—	6,95	15,50	Tarwe (Manitoba III) ..1	15,40	14,95	* 18,—
6 „ '26	160	78 ³ / ₈	41	12,10	6,25	14,60	Rogge (No. 2 Western) ..1	** 10,70	** 10,20	14,40
13 Mrt.'25	166 ⁵ / ₈	119 ⁵ / ₈	45 ¹ / ₈	16,—	9,75	22,75	Mais (La Plata)2	173,—	160,—	225,—
13 Mrt.'24	106	79 ⁷ / ₈	45 ⁷ / ₈	10,40	8,05	18,55	Gerst (48 lb. malting)....2	177,—	172,—	250,—
13 Mrt.'23	119	73 ⁵ / ₈	44 ³ / ₈	11,65	9,—	19,80	Haver (Canada 3).....1	10,25	10,25	11,75
20 Juli '14	82	56 ³ / ₈	36 ³ / ₈	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ..1	12,75	12,—	13,25
							Lijnzaad (La Plata)3	332,—	320,—	503,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat. ** Zuid-Russische.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	7/13 Maart 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	7/13 Maart 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	1926	1925
Tarwe.....	26.171	186.681	162.416	—	1.917	5.450	188.598	167.866
Rogge	2.503	38.998	16.331	—	—	—	38.998	16.331
Boekweit	—	5.068	8.641	50	140	150	5.208	8.791
Mais	12.178	189.023	163.667	3.450	19.037	20.844	208.060	184.511
Gerst	7.223	68.928	32.720	505	2.286	1.328	71.214	34.048
Haver.....	4.193	29.448	18.638	—	1.745	150	31.193	18.788
Lijnzaad	6.011	43.797	41.167	—	41.699	9.389	85.496	50.556
Lijnkoek	8.337	59.482	52.456	—	—	—	59.482	52.456
Tarwemeel	922	11.040	23.525	298	2.100	4.247	13.140	27.772
Andere meelsoorten	372	2.705	2.166	—	—	—	2.705	2.166

voor spoedige levering. In de Londensche markt was het aanbod bijna geheel verdwenen en zeer veel hogere prijzen werden betaald, ofschoon de omzet te wenschen overliet. Rotterdam kocht wederom een lading La Plata mais en de vraag voor spoedige levering verbeterde, vooral ook in België. Ook de andere Continentale markten blijven regelmatig kooper. Op Maandag werd de markt plotseling flauwer, vooral door meer dringend aanbod van Argentinië van den nieuwen oogst. Ofschoon weliswaar de prijzen voor mais af te laden van den nieuwen oogst in alle Europeesche markten aanzienlijk verbeterd waren, had dit toch nog slechts zeer weinig zaken met de exportlanden ten gevolge en waar klaarblijkelijk de oogst zich goed blijft ontwikkelen, is een drang tot verkoopen van Argentinië alleszins begrijpelijk. Dit drukte ook op de positie van den ouden oogst, zoodat ook de prijs voor spoedig leverbare mais aanmerkelijk terugliep. Dit werd nog in de hand gewerkt door de bovenvermelde daling van den Belg. franc. waardoor zaken te Antwerpen bijna onmogelijk werden. De Balkanlanden boden weinig dringend aan, vooral voor spoedige afluading. De daling der prijzen van Argentinië bracht evenwel onmiddellijk ook offertes van Balkan-Mais op de markt. Ten gevolge van de verbetering van de vraag kocht men vooral in Holland tamelijk veel Noord-Amerikaansche mais en de prijzen verbeterden hierdoor aanmerkelijk, niettegenstaande Chicago vrijwel onveranderd bleef. Ten gevolge van de flauwere markten is ook voor deze mais de vraag wederom verdwenen.

Gerst. Na de groote verschepping van de vorige week heeft Rusland deze week veel minder afgeladen, doch van Noord-Amerika kwam daarentegen wederom meer, zoodat het totaal toch nog ruim het dubbele van een jaar geleden is. Toch was gerst over het algemeen niet flauw gestemd, daar de Russen de prijzen hebben gehandhaafd. Argentinië blijft regelmatig aan de markt en verschillende zaken kwamen tot stand, terwijl ook Amerika regelmatig gerst aflaadt, doch bijna uitsluitend naar de Noord-Duitsche markten.

In haver had er meer omzet plaats. Argentinië blijft regelmatig aanbieden, doch ook in Noord-Amerikaansche haver ging een en ander om. De hoeveelheid, die volgens de schatting van Washington nog bij de boeren aanwezig is, is wel zeer ruim en in verband daarmee kan gezegd worden, dat de prijzen zich goed gehandhaafd hebben.

SUIKER.

Ook gedurende de afgelopen week bleven de verschillende suikermarkten zeer kalm gestemd en heeft zich daarop geen nieuwe beweging geopenbaard. Met belangstelling mag nu uitgezien worden naar de volgende berichten van F.O.-Licht betreffende den bietuitzaai in Europa.

In Amerika vonden op de termijnmarkt slechts zeer geringe fluctuaties plaats en sloten de noteringen op nagenoeg dezelfde cijfers als de voorgaande week.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 94.000 tons, de versmeltingen 68.000 tons (tegen 79.000 tons in 1925) en de voorraden 142.000 tons.

Niet onbelangrijke verkoopen van prompte Cubasuiker vonden plaats tot prijzen van 2.31 d.c. dalende tot 2.25 d.c. c. & fr. New York. Voor Maart/April verschepping naar Europa was de notering ongeveer Sh 11/— cif.

Op Cuba heeft zich een comité gevormd met de bedoeling tot de vorming te geraken van eene organisatie, welke beoogt de belangen der Cubaplanters te beschermen en hun inlichtingen te verstrekken van technischen aard en betreffende de suikermarkt in het algemeen. Nadere berichten dienen te worden afgewacht in hoeverre deze denkbeelden zullen worden verwezenlijkt.

De Cuba statistiek is als volgt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 6 Maart ..	195.110	194.094	226.477
Totaal 1 Dec.-6 Maart	1.697.034	1.758.332	1.548.349
Aantal werkende fabrieken....	175	179	176
Weekexport 6 Maart	114.954	134.126	170.791
Totale export sedert 1 Dec.-6 Mrt.	932.616	1.074.706	1.054.705
Totale voorraad op 6 Maart ..	764.419	683.626	493.644

Volgens Czarnikow-Rionda is het doorsnee rendement der Cubaproductie tot einde Februari 11.12 % tegen 10.79 % gedurende hetzelfde tijdvak verleden jaar en 11.27 % voor 1923/24.

Op Java blijft de markt zeer stil en gaat er weinig om. De afscheep gedurende Februari bedroeg ongeveer 80.000 tons.

Czarnikow geeft de volgende cijfers voor de zichtbare voorraden:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Febr.	1.143.000	846.000	890.000
Tsjechoslowakije 1 Febr.	900.000	694.000	501.000
Frankrijk 1 Febr.	425.000	488.000	253.000
Nederland 1 Febr.	236.000	189.000	128.000
België 1 Febr.	205.000	228.000	117.000
Engeland 1 Maart	481.000	138.000	188.000

	1926	1925	1924
Europa ..	3.390.000	2.583.000	2.077.000
V.S. Atlant. havens 10 Maart	142.000	93.000	163.000
Cuba 6 Maart alle havens	764.000	684.000	494.000

Totaal .. 4.296.000 3.360.000 2.734.000

Het surplus boven verleden jaar is tot dusver gestadig toegenomen. Eerst wanneer daarin een omkeer plaats vindt en ook de groote voorraden in Engeland slinken, kan eene verbetering der markttoestanden worden verwacht.

De verkoopen van Europeesche suiker naar Britsch-Indië gaan nog steeds voort.

Hier te lande opende de markt in kalme stemming op f 16³/₈ voor Maart, f 16⁷/₈ voor Mei, f 17³/₈ voor Augustus en f 17¹/₈ voor October/December. Toen New York en Londen met lagere noteringen afkwamen, verflauwde ook hier de stemming. Na een kort herstel trad echter weder eene reactie in en sloot de markt kalm op de volgende noteringen:

Maart..... f 16½/8
 Mei „ 16¾/8
 Aug. „ 17¼/8
 Dec. „ 17½/8

De omzet bedroeg deze week 3700 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96° c.l.f. Febr.-iMrt.	
15 Mrt. '26	kristalsuiker basis 99° f 16½/10	Sh. 31/3	Sh. 14/1½	Sh. 11/1½	4,08
8 „ '26	„ 16½/10	31/9	14/3	11/-	4,08
15 Mrt. '25	„ 21½/10	37/6	17/1½	15/-	4,77
22 Mrt. '24	„ 36¼	66/-	26/9	28/9	7,03
4 Juli '14	ruwsuiker basis 88° f 11½/88	18/-	—	—	3,26
	basis 99° f 14½/88				

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen. (Middling Uplands.)

	12 Maart 1926	5 Maart 1926	26 Febr. 1926	12 Maart 1925	12 Maart 1924
New York voor Middling ...	19,55 c	19,50 c	19,90 c	25,50 c	28,35 c
New Orleans voor Middling	18,50 c	18,49 c	18,83 c	25,45 c	28,75 c
Liverpool voor Middling ...	9,90 d	9,95 d	10,33 d	14,14 d	17,14d*)

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '25 tot 5 Mrt. '26	Overeenkomstige periode	
		1924/25	1923/24
Ontvangsten Gulf-Havens.	8169	8216	5922
„ Atlant.Havens			
Uitvoernaar Gr.Brittannië	1800	2152	1448
„ „ t Vasteland etc.	3480	3482	2496
„ „ Japan.....	849	723	476

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	5 Mrt. '26	Overeenkomstig tijdstip	
		1925	1924
Amerik. havens.....	1365	1223	743
Binnenland	1831	1048	727
New York	44	217	156
New Orleans	457	310	160
Liverpool	575	788	481

KOFFIE.

Sedert het vorig bericht bleef de stemming aan de koffiemarkt kalm en daalden de prijzen aan de termijnmarkt nog ongeveer ¼ a ½ ct. onder den invloed van de 1 a 2 shilling lager afkomende aanbiedingen van Brazilië.

Ook aan de overige Europeesche hoofdmakten was, evenals in Amerika, de stemming niet zeer opgewekt. De Centraal-Amerikaansche koffie's komen thans overal in flinke hoeveelheden binnen en oefenen op de toch reeds vrij stille markten voelbaar eenigen druk uit.

Volgens telegram uit Brazilië bedroeg de voorraad in de Gouvernementspakhuisen en spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo teruggehouden, op 28 Februari l.l. 4.214.000 balen, hetgeen tegen 15 Februari l.l. eene vermeerdering aanwijst van 10.000 balen. Ook de voorraad te Santos is sedert 15 Februari toegenomen en wel met 132.000 balen. Dit is het gevolg van de zeer beperkte verschepingen in de laatste vier weken. Te Rio, waarvan de oogst als bijna afgelopen kan worden beschouwd en alwaar dientengevolge de aanvoeren zeer klein zijn geworden, nam de voorraad sedert 15 Februari af met 88.000 balen.

Voor Santos kan de volgende oogstbecijfering worden opgemaakt:

Aanvoeren te Santos 1 Juli 1925—28 Febr. 1926	6.259.000
Voorraad binnenland Sao Paulo 28 Februari ..	4.214.000
	10.473.000
Af: Voorraad binnenland Sao Paulo 1 Juli 1925	1.786.000
dus door de plantages afgeleverd	
1 Juli 1925—28 Februari 1926	8.687.000

Wanneer de algemeen geldende raming van 8.750.000 balen voor den loopenden Santos-oogst later juist mocht blijken te zijn, zou dan op 28 Februari geen 100.000 balen meer op de plantages aanwezig kunnen zijn geweest.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 101/- a 102/- per cwt., en van dito Prime ongeveer 103/- a 104, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 85/6 a 86/-.

Van Robusta op aflading waren de aanbiedingen van Nederlandsch-Indië ook wederom iets lager. Er kwamen niet veel zaken tot stand en op het oogenblik zijn de noteeringen van:

Palembang Robusta, April/Mei verscheping,	47¼ ct.
„ „ „ Juli/Sept.	46 „
„ „ „ Oct./Dec.	44¼ „

alles per ¼ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officiele loco-noteeringen bleven onveranderd 68 ct.

per ¼ K.G. voor Superior Santos en 58 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
16 Mrt	59½	57	53¼	52½	52½	51	48¼	47¼
9 „	61¼	57¼	54¼	53¼	53¼	51½	49¼	47¾
2 „	61¼	58¼	55¼	54¼	55¼	52¼	50¼	49
23 Febr.	61¼	59¼	57½	56½	55¼	54¼	52¼	51

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
15 Mrt.....	\$ 17,40	\$ 17,45	\$ 16,27	\$ 15,90
8 „	„ 17,70	„ 17,46	„ 16,45	„ 16,06
1 „	„ 18,03	„ 17,88	„ 16,90	„ 16,56
19 Febr.	„ 18,52	„ 18,25	„ 17,34	„ 17,07

Rotterdam, 16 Maart 1926.

THEE.

De theemarkt was in de afgelopen week prijshoudend te noemen, terwijl ordinaire soorten ¼ tot ½ d. per pond moesten laten vallen.

De verschenen maandstatistiek van den Board of Trade over Februari geeft voor het Vereenigd Koninkrijk aanvoeren te zien van 31,6 miljoen lbs. tegenover 42,9 miljoen lbs., een jaar geleden. De aanvoeren zijn dus met niet minder dan ruim 11 miljoen lbs. teruggelopen.

De afleveringen voor invoer tot verbruik bedroegen 32,8 miljoen lbs., welk cijfer een vermeerdering ten opzichte van verleden jaar te zien geeft van ruim 4 miljoen lbs. Er bestaat reden om aan te nemen, dat er verleden jaar, toen er in Februari een scherpe daling op de theemarkt plaats vond, sprake was van onder-consumptie, anders zou deze sterke toename van bijna 15 % in één maand tijds niet te verklaren zijn.

De uitvoercijfers over Februari geven ten opzichte van verleden jaar een vermeerdering te zien van bijna 2 miljoen lbs. waar voor dit jaar een hoeveelheid is aangegeven van 6,8 miljoen lbs., welke hoeveelheid verleden jaar 4,9 miljoen lbs. bedroeg. De gezamenlijke afleveringen zijn ongeveer 7½ miljoen lbs. grooter dan de aanvoeren, zoodat ook de voorraden in entropot van 209,7 miljoen lbs. op ult^o Januari teruggelopen zijn tot 202,3 miljoen lbs. op ult^o Februari. Dit terugloopen van den voorraad in entropot is wel merkwaardig in dezen tijd van het jaar, waar zoewel in 1924 als in 1925 nog toenamen dier voorraden te constateeren waren. In 1925 nam de voorraad nog met 8¼ miljoen lbs. toe. De voorraden in entropot staan thans op een peil, dat 29 miljoen lbs. lager is dan verleden jaar. Amsterdam, 15 Maart.

STEENKOLEN.

Het groote evenement op de kolenmarkt is de publicatie van het rapport van de Coal Commission. Er is één ding, waarover allen het eens zijn en dat is, dat het geenszins zoo radicaal uitgevallen is als sommigen verwachtten. Een onmiddellijk gevolg van de recommandaties was een „mild panic” te Newcastle, waar de prijzen van 1 tot 2 shilling omhoog gingen. De andere markten hielden zich betrekkelijk kalm. Ook Newcastle heeft zijn bezinning intusschen teruggevonden en de markt is niet meer dan prijshoudend tot vast met eenigszins verhoogde prijzen tegenover de vorige week, terwijl de prijzen vergeleken bij die, welke wij in ons vorig overzicht publiceerden, hier en daar nog lager zijn.

De markt in Westfalen is eer iets flauwer, en de prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde .. f	10,75
Durham Ongezeefde ..	11,25
Cardiff Ongezeefde ..	13,50
Schotsche Gezeefde ..	10,75
Yorkshire Gewasschen Doubles ..	14,—
Westfaalsche Vefförder ..	10,75
„ Vetstukken ..	13,—
„ Smeenootjes ..	12,50
„ Gasvlamförder ..	10,75
„ Gietcokes ..	15,75

alles per ton van 1000 K.G., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 9.85.

Markt prijshoudend. 16 Maart 1926.

IJZER.

Een nieuwe factor van onzekerheid op de ijzer- en staalmarkt in Engeland vormt de dreigende uitsluiting in de machineindustrie, welke 500.000 arbeiders zou omvatten. Ruwijzer is vast met verminderde vraag. In België is de vraag naar ruwijzer groot als gevolg van de werkhervatting in de ruwijzerwerkende bedrijven van Charleroi. In de afdeling van bewerkte producten is een verzwakking van de markt vast te stellen.

	Notering in de week van		
	1/7 Mrt. 1926	8/14 Mrt. 1926	9/15 Mrt. 1925
Ruwijzer.			
f.o.b. Middlesbrough	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	73/-	73/-	83/-
„ „ „ 3	70/6	70/6	78/-
„ „ „ 4	69/6	69/6	77/-
Hematite East Coast			
Mixed Numbers ..	77/6.	77/6	85/-
Wagon départ Longwy (Lotharingen)	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage P. L. no. 3....	407,50	470,50	335,—
Semi-phosphoreuse ..	437,50	437,50	355,—
ab Werk Rheint.-Westfalen	Mk.	Mk.	Mk.
Gieszereiroheisen no. 1.	88	88	93
„ „ „ 3.	86	86	91
Hämatit ..	93 1/2	93 1/2	99 1/2
f.o.b. Antwerpen	Frs.	Frs.	Frs.
Gieterij ruwijzer no. 3	340-345	340-345	350-355
Walsproducten.			
f.o.b. Antwerpen-(vrijbl.)	Sh.	Sh.	
Stafijzer ..	105-106	104 1/2-105	
Plaatijzer 5 mM.....	109	108 1/2-109	
„ 3 „ ..	119	119	

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
15 Mrt. 1926 ..	59.-/-	65.17/6	259.7/6	31.17/6	33.15/-
8 „ 1926 ..	59.2/6	66.2/6	292.12/6	32.2/6	35.-/-
1 „ 1926 ..	58.17/6	66.-/-	295.17/6	33.-/-	35.-/-
22 Febr. 1926 ..	59.12/6	66.15/-	291.15/-	33.17/6	356.12/
16 Mrt. 1925 ..	63.7/6	68.5/-	245.17/6	37.10/-	35.15/-
20 Juli 1914 ..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaanse graanvrachtenmarkt vertoont nog steeds geen verbetering, in welke richting dan ook. De vrachten bleven op hetzelfde lage niveau van verleden week, doch men is niettemin niet in staat tot zaken te komen. Van Philadelphia werd een handige boot van 21000 qtrs, afgesloten naar de Middellandsche Zee (niet oostelijk van West-Italië) op basis van 11 cents per 100 lbs., één haven, per prompt, terwijl drie ladingen geplaatst zijn naar Portugal, twee van de Northern range naar Lissabon of Leixos tegen 2/1 1/2 per qtr. en 11 cents per 100 lbs., en één van Portland naar Lissabon direct tegen 2/- per qtr.

Van de Golf werd een lading asphalt gedaan naar U.K./Continent tegen 24/- per April, terwijl fosfaat bevracht werd naar Australië tegen 32/6 per Maart/April. Naar Noord-China werd voor een lading olie in kisten 30 cents per kist betaald van Port-Arthur.

De suikermarkt van West-Indië was het grootste gedeelte van de week flauw gestemd. Tonnage van ongeveer 6000 tons

werd bevracht naar U.K./Continent tegen 14/- per begin April, in sommige gevallen met de optie Marseille tegen 1/6 extra. Kleinere booten (ongeveer 3000 tons) bedongen van Cuba of San Domingo 16/- naar U.K./Continent. Van Cuba naar Japan werd voor een 6500 tonner \$ 7,— één, \$ 7.25 twee havens betaald per midden Maart. Voor geraffineerde suiker kon een handige boot in de dóór bevrachters gewenschte grootte, nl. 3800 tons, 5 %, de in verhouding goede vracht van 18/6 bedingen naar Marseille direct, met cancelling 20 Maart.

De North Pacific was flauw, evenals de voorafgaande weken. Bevrachters slaagden erin een 6600 tonner te krijgen van Vancouver tegen 26/- naar U.K./Continent, 6d. minder Antwerpen of Rotterdam, optie Middellandsche Zee 2/6 extra, of Adriatische Zee 3/9 extra. Voor lumber wordt \$ 14,— per mille geïndiceerd naar Australië, basis van twee naar twee havens.

Van de River Plate was deze week aanzienlijk meer te doen, doch over het algemeen hebben de vrachten zich nog niet verbeterd. De vraag was hoofdzakelijk naar prompte booten. Schepen met een goeden kubiek werden bevracht van Bahia Blanca tegen 12/6, terwijl booten met een minder goeden kubiek zich tevreden moesten stellen met 12/-. Concepcion bevrachtte tegen 14/6 en Buenos-Aires of La Plata tegen 12/-.

De salpetervrachtenmarkt heeft, wat huiswaartsche vrachten betreft, niets van zich laten hooren. Naar de Vereenigde Staten werd ook niet bevracht en is de beste indicatie \$ 4,— naar Galveston/Boston range.

De markten van het Oosten vertoonden niet de minste opleving en het gebrek aan huiswaartsche ladingen is grooter dan ooit. Van Wladivostok en Dalny bestaat niet het minste interesse voor tonnage, noch voor boonen, noch voor olie. Graanladingen van Australië zijn zeer gering in getal en de eenige afsluiting die deze week gerapporteerd kan worden is tegen 26/6 van West-Australië naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent, optie Shanghai of Japan tegen 21/3 of Britsch-Indië tegen 20/- per 15/31 Maart.

De vraag van Burmah is gering doch ook het aanbod van wilde booten is miniem. Tegen de lage vrachten die thans heerschen kunnen bevrachters alleen ruimte krijgen in de lijnbooten en werd op die basis per 15/31 Maart en 5/20 April geboekt tegen 20/- naar Holland direct.

De eenige afsluiting van Britsch-Indië naar deze zijde is een boot van middelmatige grootte van Bombay/Karachi naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent tegen 19/6 op deadweight per Mei/Juni. Een flink aantal kolenbooten werd bevracht van Calcutta naar Madras op basis van Rs. 4,— en naar Bombay tegen Rs. 7,—, Maart/April.

In mais ging van Zuid-Afrika niets om; er vonden slechts eenige kolenafluitingen plaats.

De Donau is flauw en graan werd deze week niet bevracht, terwijl de Zwarte Zee één of twee booten heeft opgenomen op basis van 12/6 Continent, met volle opties, hetgeen kan worden herhaald.

Ook de Middellandsche Zee was zeer kalm met onveranderde vrachten. Erts werd bevracht; Algiers/Newport 6/3, Middlesboro 6/6, San Raphael/Rotterdam 6/9, optie Hamburg 7,—. In fosfaat ging slechts weinig om. Naar Rotterdam wordt 6/- geïndiceerd. Een zoutlading werd bevracht naar Halifax tegen 12/6.

Van de Golf van Biscaye vonden niet veel bevrachtingen plaats, doch de vrachten zijn vast. Bilbao/Newport betaalde 6/6 en Rotterdam 5/6.

De Amerikaanse kolenvrachtenmarkt was flauw gestemd. De vrachten naar Zuid-Amerika bleven vast; naar Pernambuco werd per prompt \$ 3.25 betaald en naar de Lower Plate 16/9 per Maart. Naar West-Italië accepteerde een groote Aprilboot de lage vracht van \$ 2.30 één, \$ 2.40 twee havens.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland bleven vast, vooral naar de Zuid-Amerikaanse bestemmingen. Ook was de markt naar de Middellandsche Zee goed. Afsluitingen zijn o.m. van Zuid-Wales: Duinkerken 3/3, Barcelona 11/9, Venetië 12/6, Port Said 11/9, Alexandrië 12/-. Buenos Aires 19/6, Bahia Blanca 19/6 en Santos 18/6 en van de Oostkust: Hamburg 3/7 1/2, Antwerpen 3/3, Oran 10/-, Genua 10/6, Venetië 12/1 1/2, Port Said 11/6, Alexandrië 13/-, Buenos Aires 20/-.

De time-charter vrachtenmarkt leefde iets op en buiten Vereenigde Staten/West-Indië vaart werden eenige afsluitingen op deze basis gedaan. Een boot van middelmatige grootte werd bevracht voor stukgoedvaart tegen 3/3. Voor Zuid-Amerika-vaart bedong een 8000 tonner \$ 1.05, op- en teruglevering St. John. Voor lumbervaart, oplevering Pacific is de vracht \$ 1.15 tot \$ 1.25.

RIJNVAART.

Week van 6 t/m. 13 Maart 1926.

Zowel te Rotterdam als in de Rührhavens ondergingen de vrachten geen wijziging en bleef overigens de algemeene toestand stationnair.